

Polisen och allmänna sammankomster

Diskursanalytisk studie om på vilket sätt polisen framställs i traditionell media när det gäller demonstrationer

Oscar Asikainen

9/2022

REFERAT

Författare: Oscar Asikainen

Lärdomsprovets form: undersökande lärdomsprov

Offentlighetsgrad: Offentligt

Handledare: Sabina Jordan & Carl-Gustav Snellman

Examen: Polis (YH)

Referat

Denna studies syfte är att ta reda på, på vilket sätt polisen och polisens åtgärder framförs i traditionell media när det gäller polisens verksamhet under allmänna sammankomster och mera specifikt demonstrationer. I studien har det också granskats på vilket sätt medierna realiserar polisens kommunikationsstrategier i artiklarna. I studien har det analyserats två artiklar från tre olika nyhetsleverantörer; Hufvudstadsbladet, Helsingin Sanomat och Iltalehti.

I studien har diskursanalys använts som metod. Diskursanalys är en metod med vars hjälp man kan analysera användningen av språket, både skriftlig och muntlig. Med hjälp av diskursanalysen försöker man hitta mönster i språket som inte alltid är uppenbara och därför är metoden lämplig för denna studie.

Undersökningens resultat tyder på att olika nyhetsleverantörer har olika stilar att framföra polisens ageranden och att polisens kommunikationsstrategier kommer fram i artiklarna.

Sidantal: 43 + 43

Månad och år då granskningen skett: 9/2022

Nyckelord: Diskursanalys, polisen, allmänna sammankomster

TIIVISTELMÄ

Tekijä: Oscar Asikainen

Opinnäytetyön muoto: Tutkimuksellinen opinnäytetyö

Julkisuusaste: Julkinen

Ohjaajat: Sabina Jordan & Carl-Gustav Snellman

Tutkinto/kurssi: Poliisi (YH)

Tämän tutkimuksen tarkoitus on selvittää millä tavalla poliisi ja poliisin toiminnot esitellään perinteisessä mediassa, kun on kyse yleisistä kokoontumisista ja vielä tarkemmin mielenosoituksista. Tutkimuksessa on myös tutkittu millä tavalla mediat ovat realisoineet poliisin viestintästrategioita artikkeleissaan. Tutkimuksessa on analysoitu kaksi artikkelia kolmelta eri uutisvälittäjältä. Nämä ovat: Hufvudstadsbladet, Helsingin Sanomat sekä Iltalehti.

Tutkimuksessa on käytetty diskurssianalyysia menetelmänä. Diskurssianalyysin avulla on mahdollista analysoida kieltä, sekä kirjallista kuin myös puhekieltä. Diskurssianalyysin avulla tutkija koittaa löytää tiettyjä kuvioita kielenkäytöstä. Siksi diskurssianalyysi on soveltuva menetelmä tähän tutkimukseen.

Tutkimuksen tulokset viittaavat, että eri uutisvälittäjillä on eri tyylit esitellä poliisin toimia mediassa. Myös poliisin viestintästrategia toteutuu näkyvästi artikkeleissa.

Sivumäärä: 43 + 43

Tarkastuskuukausi ja vuosi: 9/2022

Avainsanat: Diskurssianalyysi, poliisi, yleiset kokoontumiset

INNEHÅLL

1	Inledning.....	1
1.1	Syfte och forskningsfrågor.....	2
1.2	Avgränsning	2
1.3	Tidigare lärdomsprov vid Polisyrkeshögskolan	3
2	Metod	5
2.1	Inledning till metodologi och diskursanalys	5
2.2	Hermeneutik.....	6
2.3	Materialinsamling	6
2.4	Diskursanalys som metod	7
2.5	Semantik och pragmatik	8
2.6	Tillämpningen av metoden i praktiken	8
2.7	Reliabilitet, validitet och forskningsetik	9
3	Polisens kommunikationsstrategi.....	10
3.1	Polisstyrelsens föreskrift om poliskommunikation 2019	11
3.2	Polisens interna och externa kommunikation.....	12
3.2.1	Identifiering av kommunikationsbehoven.....	12
3.2.2	Fastställande av kommunikationsbehoven	13
3.2.3	Kommunikationsplanering	13
3.2.4	Genomförande av kommunikationen	13
3.2.5	Uppföljning och utvärdering av kommunikationen.....	13
3.2.6	Polisens effektiviserad kommunikation	14
3.2.7	Sammanfattning av polisens interna och externa kommunikation.....	15
4	Juridik.....	15
4.1	Lag om sammankomster	15
4.2	Lagstiftning gällande ordnandet av allmänna sammankomster	19
4.3	Lagstiftning gällande upprätthållande av ordning vid allmänna sammankomster.....	22

5	Analys av material och resultat.....	25
5.1	Demonstration 3.10.2020	25
5.2	Demonstration 29.9–9.10.2021	29
5.3	Sammanfattning av kapitlet	32
6	Sammanfattning och diskussion	32
7	Referenser.....	34
8	Bilagor	37

1 Inledning

Under de senaste åren har miljöaktivistgrupper så som Greenpeace och Elokapina figurerat mycket i nyheterna. Dessa miljöaktivistgrupper har fått en hel del uppmärksamhet genom att utföra demonstrationer genom att till exempel sitta mitt på vägen i centrum av Helsingfors vilket har orsakat att trafiken har blivit tvungen att styras genom andra rutter. Andra ställen på vilka dessa demonstrationer har utförts har varit till exempel vid Helsingfors flygfält, hamnarna i Helsingfors och vid olika skogshyggen. Dessa demonstrationer orsakar mycket jobb även för olika myndigheter i Finland så som polisen. Därför har jag valt att skriva mitt lärdomsprov om på vilket sätt polisens verksamhet vid dessa demonstrationer framställs i medierna och speciellt i tidningsartiklar.

I Finlands grundlag garanteras det att alla finländare har rätten att anordna sammankomster och demonstrationer samt att delta i sådana (13 §). Enligt polisens definition beskrivs allmänna sammankomster på följande sätt: ” En allmän sammankomst är vanligen en demonstration eller en annan tillställning, som ordnas för att utöva den grundlagsenliga rätten till mötesfrihet.” Det är även tillåtet för andra än bara inbjudna personer att få delta i en allmän sammankomst eller demonstration. Demonstrationer som enbart ordnas för att uttrycka enstaka personers åsikter betraktas inte som en allmän sammankomst.

Till polisens uppgifter under allmänna sammankomster eller demonstrationer är att trygga den allmänna ordningen och säkerheten samt demonstranternas yttrandefrihet. Polisen är med andra ord på plats och ser till att allting går som det ska och vid behov ingriper vid störande moment. Andra uppgifter som polisen har är att till exempel styra trafiken vid exempelvis demonstrationståg. Polisen har dessutom som uppgift att fungera som förhandlare mellan sammankomstens arrangör och situationsorganisationen. (Polisen, 2022.)

Syftet med denna studie är att undersöka och analysera på vilket sätt polisens verksamhet har framställts i nyhetsartiklar under olika demonstrationer, samt om dessa artiklar påverkar läsarens uppfattning av polisen positivt eller negativt. Undersökningen har gjorts genom att analysera tidningsartiklar från tre nyhetsbolag. Metoden för undersökningen är en diskursanalys. Varför jag

valde att använda diskursanalys är att jag anser att den metoden ger mig de bästa förutsättningarna för att nå ett resultat.

Årligen ordnas det hundratals demonstrationer i Finland och största delen av dessa kräver inte någon verksamhet av polisen utöver att övervaka tillställningen, men ibland händer det att polisen måste ingripa vid störningar och styra trafiken. Polisen kan också vid behov avbryta demonstrationen om den till exempel äventyrar den allmänna ordningen och säkerheten eller om demonstrationen hindrar trafiken. Dessa beslut om att avbryta demonstrationer fattas alltid situationsspecifikt. I detta arbete kommer jag att analysera tidningsartiklar i vilka det har skrivits om polisens ageranden vid demonstrationer. Jag kommer även att granska vad medierna har skrivit om polisens ställningstaganden i dessa demonstrationer. Som hjälp kommer jag att analysera polisens kommunikationsstrategier och på vilket sätt dessa realiserar i dessa artiklar.

Studien är nyttig eftersom den tillför polisen information om hur medierna rapporterar om polisen och polisens åtgärder till allmänheten och för att se på vilket sätt polisens kommunikationsstrategier realiserar i media. Det är viktigt för polisen att följa med hur olika medier rapporterar om polisorganisationen. Medierna är i en central roll beträffande hurdan information som ges åt medborgarna. Om medierna framställer polisen på ett negativt sätt kan det påverka medborgarnas tankar om polisen. Polisen kan även dra nytta ur en undersökning som den här för att få en uppfattning om på vilket sätt polisens kommunikationsstrategier framkommer i medierna. Polisen använder även själva medier för att få ut budskap åt befolkningen, som bland annat myndighetens hemsida, blogginlägg, pressmeddelanden eller sociala medier. Detta sker oftast via polisens egna sociala medier eftersom de är mest följda av befolkningen. Detta betyder också att polisen har kontroll på vilken typ av information som kommer ut. Eftersom jag i denna undersökning kommer att analysera tidningsartiklar, som polisen inte har direkt kontroll över, så är det värt att vara medveten om att det handlar om journalistens uppfattning om vad som syns och skrivs om och inte nödvändigtvis polisens egna utsagor, även om enskilda poliser hörts i ämnet.

På en individuell och samhällelig nivå är det viktigt att kritiskt granska den information som man tar del av. Det finns en baktanke i allting man hör och läser. Genom att förstå denna baktanke så blir det lättare att förstå den informationens riktiga betydelse och budskap. Genomförandet av denna och liknande studier hjälper att inspirera läsaren att ständigt granska den information som läsaren tar del av på ett kritiskt sätt. Utöver detta ger det polisen en utmärkt möjlighet till reflektion över deras externa

kommunikation, likväl som uppfattningarna de förmedlar till medborgarna genom sina icke-verbala handlingar.

1.1 Syfte och forskningsfrågor

Syftet med detta lärdomsprov är att analysera på vilket sätt polisen framförs i traditionell media beträffande polisens åtgärder under allmänna sammankomster. Jag analyserar även på vilket sätt polisens kommunikationsstrategier realiseras i dessa artiklar och på vilket sätt medierna framför strategierna i artiklarna.

I detta lärdomsprov hoppas jag svara på följande frågor:

1. Hur beskrivs polisens roll och agerande i traditionell media i samband med allmänna sammankomster/demonstrationer?
2. På vilket sätt använder polisen sig av kommunikationsstrategier och på vilket sätt realiseras de i traditionell media?

Metoden jag använt för att få svar på dessa frågor är följande: jag har samlat ihop tidningsartiklar som handlar om demonstrationer i vilka polisen varit tvungen att på något sätt ingripa eller helt och hållet stoppa en demonstration. Sedan har jag analyserat artiklarna som jag samlat ihop med hjälp av metoden diskursanalys. Efter det har jag analyserat språket och jämfört resultatet av analyserna med polisens kommunikationsstrategier för att försöka få en uppfattning om hur målen med externa kommunikationen inom polisorganisationen uppnås i artiklarna. Jag har också analyserat artiklarna och speglat innehållet med lagen om sammankomster för att ha en grund för polisens åtgärder i artiklarna.

1.2 Avgränsning

Media är ett omfattande begrepp som innehåller områden som; sociala medier, nyheter, radio osv. Om jag skulle använda mig av alla dessa olika former av media i denna studie skulle det bli för omfattande, och det skulle säkerligen inte vara möjligt att göra enbart en studie som denna.

I denna studie kommer jag att enbart fokusera på nyhetsartiklar. Orsaken att jag valt att endast fokusera på nyhetsartiklar är att informationsanskaffningen underlättas och att nyhetsartiklar är en typ av traditionell media som når ut till många finska medborgare. Eftersom den når många medborgare, betyder det också att det kan ha en stor inverkan på vilken bild medborgarna får av ämnet som rapporteras om.

I denna studie har jag valt att enbart fokusera på inhemska nyhetskällor, eftersom det är svårare att hitta material om dessa händelser från utländska nyhetskällor. Dessutom är det inte lika vanligt att utländska nyhetskällor når de finska medborgarna i samma mån som de inhemska källorna gör.

För att vidare avgränsa lärdomsprovet så har jag valt att fokusera på tre olika inhemska nyhetskällor. Dessa nyhetskällor är: Helsingin Sanomat, Hufvudstadsbladet och Iltalehti. Orsaken till att jag har valt att använda dessa ovannämnda källor är alla tre av dessa är stora nyhetsförmedlare i Finland. Även om alla dessa nyhetsförmedlare kommer från södra delen av Finland så når de ändå stora delar av Finland och alla är även läsbara på internet. I denna studie hänvisar jag till Helsingin Sanomat, HBL och Iltalehti som nyhetsförmedlare.

I detta stycke kommer jag att kort diskutera om tidsramen för mitt ämne. Eftersom Elokapina är en aktiv organisation och säkerligen kommer att ordna flera demonstrationer i framtiden, så har jag valt att fokusera på demonstrationer som redan har skett och som polisen har varit tvungen att ingripa i. Jag har försökt hitta artiklar som har handlat om händelser som varit mera synliga i nyheterna. Dessa demonstrationer har skett mellan åren 2020 – 2022. I min studie har jag valt att granska två olika demonstrationer från tre olika nyhetsförmedlare, det vill säga att antalet artiklar jag kommer att analysera blir sex. Jag har varit tvungen att begränsa även mängden artiklar, eftersom studien annars skulle bli för omfattande. Det låga antalet artiklar kan dock påverka undersökningens validitet och reliabilitet vilket jag kommer att behandla ytterligare i delkapitel 2.7.

1.3 Tidigare lärdomsprov vid Polisyreshögskolan

I Polisyreshögskolans databas för lärdomsprov, som hittas på Theseus hemsidor, så hittade jag en del undersökningar som på något sätt tangerar samma undersökning som denna. I en del av dessa har det använts diskursanalys som metod och i en del har ämnet varit allmänna sammankomster. Alla dessa har varit av nytta för mig när jag själv har arbetat med mitt lärdomsprov.

De två lärdomsproven som jag hittade där diskursanalys har använts som metod är; Erik Wikströms undersökning *Hot eller möjlighet? Diskursanalytisk studie om hur polisens avgränsning av landskapet Nyland framställs i tidningsartiklar* (2020) och Jenni Lindfors undersökning *Valta ja Vastuu Diskurssianalyysi poliisin salaista Facebook-ryhmää käsittelevistä mediateksteistä* (2018).

Wikmans (2020) lärdomsprov behandlar inte helt samma ämne som jag behandlar i mitt lärdomsprov, men jag har tagit mycket inspiration från Wikmans (2020) lärdomsprov för mitt eget lärdomsprov. I Wikmans (2020) undersökning har han haft som syfte att undersöka om polisens mål med sin externa kommunikation uppfylls i tidningsartiklar. Wikman (2020) har i undersökningen analyserat nio tidningsartiklar som har handlat om polisens avgränsning av Nyland under Covid-19 pandemin. Sedan har Wikman (2020) med hjälp av sina undersökningsfrågor analyserat dessa artiklar och fått sitt slutresultat. Wikmans (2020) undersökning har varit tydlig och logisk och varit uppbyggd på ett sådant sätt att jag har kunnat dra mycket nytta av denna undersökning. Även om vi i våra lärdomsprov behandlar liknande tematik skiljer sig ändå våra studiers syften från varandra. Då Wikman (2020) tydligt har fokuserat sin studie på pandemitiden, behandlar jag i mitt lärdomsprov tiden efter dessa avgränsningar. Förutom det skiljer sig min studie även i omgivning, då jag behandlar allmänna sammankomster och polisens handlingar i anknytning till dem samt hur medierna skriver om dessa händelser. Således är min studie mer inriktad på medias roll i hur medborgarna uppfattar polisen, samt vilken roll polisen har i framförandet av sin egen externa kommunikation och följande av dess mål, även vad beträffar icke-verbal kommunikation.

Lindfors (2018) lärdomsprov skiljer sig på det sättet att hon inte analyserat tidningsartiklar, utan hon har fokuserat enbart på Facebook. Mitt lärdomsprov kommer inte att behandla sociala medier utan jag fokuserar endast på tidningsartiklar. Trots detta så har Lindfors kunnat till exempel bra förklara metodiken i hur man utför diskursanalys och även hennes undersökning har varit tydligt uppbyggd. Dessa båda lärdomsprov har hjälpt mig i min process av lärdomsprovsskrivandet.

Ett lärdomsprov vars metodik skiljer sig från mitt, men i vilket ämnet i viss mån liknar mitt lärdomsprov är Jari Korkalainens lärdomsprov *Milloin poliisin tulee keskeyttää mielenosoitus?* (2020). Korkalainens (2020) undersökning behandlar mera lagligheter i demonstrationer och allmänna sammankomster samt vad polisens roll är i dessa. Korkalainens syfte har varit att utreda hurudan verksamhet i demonstrationer anses vara som grund för polisen att stoppa en demonstration.

Eftersom mitt lärdomsprov även behandlat allmänna sammankomster så har jag haft nytta av detta lärdomsprov också under min skrivprocess, speciellt gällande juridiken.

2 Metod

I detta kapitel kommer jag att behandla metodiken som jag använt. Jag kommer att fokusera mest på analysen av det insamlade materialet. Jag kommer även att ta upp forskningsetiken och hermeneutikens relevans för denna undersökning.

2.1 Inledning till metodologi och diskursanalys

Forskning brukar oftast delas in i två kategorier; kvantitativ forskning och kvalitativ forskning. Indelningen av dessa två beror oftast på hur en forskare väljer att utföra och analysera data hen samlat in.

Kvalitativa metoder är metoder som används när man vill till exempel forska i människors upplevelser och uppfattningar. När man utför kvalitativ forskning kan man till exempel använda sig av intervjuer i någon form. (Patel & Davidson, 2019, s. 52.)

Kvantitativa metoder är metoder som oftast används då man vill utreda ett problem och för att utreda problemet så använder man sig av mätningar och statistik för att få ett resultat. Kvantitativa metoder förknippas oftast med naturvetenskapliga ämnen. Det är vanligt att både kvalitativa och kvantitativa metoder används i så gott som alla områden av forskning. (Patel & Davidson, 2019, s. 52.)

I denna studie har jag valt att använda metoden diskursanalys. Diskursanalys räknas som en kvalitativ metod. Diskursanalys är en metod som kan användas för att analysera texter och språk, och är därför en metod som jag anser att passar för denna studie. Diskursanalysen lämpar sig även för att analysera bilder i artiklarna, vilket görs i denna studie. Alla människor skapar en verklighet genom språket och diskursanalysen kan hjälpa en att förstå enskilda människans skapade verklighet. (Feijes & Thornberg 2019, s.91.)

2.2 Hermeneutik

"Hermeneutiken handlar om att tolka, förstå och förmedla" (Feijes & Thornberg 2019, s.72)

Hermeneutik är en tolkningslära som är en vetenskaplig riktning inom vilken man studerar, tolkar och försöker förstå grunderna för den mänskliga existensen. Inom hermeneutiken försöker man förstå fenomen i stället för att ta reda på om fenomen är rätt eller fel, vilket brukar vara vanligare inom naturvetenskapliga fenomen. Hermeneutiken styrs dock av fördomar och förförståelse vilket kan ha en viss inverkan på undersökningens resultat. Det har dock påvisats att information som far från sändare till mottagare kan anses vara vetenskapligt. (Patel & Davidson, 2011, s. 28.)

Hermeneutiken är någonting som kan tillämpas som metod eller/och som teori. Detta avgränsas av på vilket sätt en forskare använder sig av hermeneutiken. Hermeneutiken kan anses som metod då man använder det för att försöka förstå tolkningar och tankar med mera. Som teori anses det då när man använder det för att förstå ett vetenskapligt fenomen. (Skoglund 2012, s. 1.)

Hermeneutiken är alltså en metod eller teori om hur man tolkar texter och tankar mm. Bearbetningen av hermeneutiken börjar redan när problemet för forskningen fastställs och bearbetningen av materialet börjar.

Det är bra att sätta materialet i sin kontext och reflektera över hur det har påverkat texten efter att man kritiskt har läst igenom materialet. Alla människor har olika bakgrunder och influenser och dessa bakgrunder kan påverka hur en människa skriver och tänker. I hermeneutiken är inte idén att man ska förstå författarens tankar när man läser texten, utan man kan enbart läsa kvarlevorna och spåren av författarens ursprungliga tankar. (Skoglund 2012, s. 1–2.)

2.3 Materialinsamling

Eftersom jag var medveten om vilken metod jag skulle använda mig av i studien före jag började samla in material, dikterade det indirekt hurudant material jag samlade in. Det fanns även andra grunder vilket jag baserade valet av materialet på. Ett exempel på en sådan grund är materialets relevans för ämnet. Jag hade även på förhand valt ut nyhetsleverantörer som jag ville analysera. Orsaken till att jag valde just dessa nyhetskällor var för att avgränsa ämnet och på så sätt få en mer

ingående analys av dessa. Insamlingen av materialet var inte krävande, eftersom det finns mycket material som var relevant för min studie. Till denna studie valde jag två artiklar från Helsingin Sanomat, Hufvudstadsbladet och Iltalehti det vill säga allt som allt sex artiklar. Jag var tvungen att avgränsa forskningsområdet och eventuella källor för att få en bättre uppfattning om på vilket sätt polisen uppmålas i de utvalda nyhetsleverantörerna.

Informationen har jag samlat via Internet, från respektive källornas webbsidor. Jag har varit noggrann med att hålla mig inom avgränsningen och inte valt ut material från andra webbsidor. Jag har inte heller använt mig av webbsidor som har publicerat någon annans artikel, eftersom jag anser att detta kan äventyra materialets ursprungliga innehåll. Detta kan även orsaka att forskningsresultatet inte skulle vara i enighet med syftet av studien. Materialet som jag har analyserat består av cirka 4000 ord och 40 bilder.

2.4 Diskursanalys som metod

I denna studie har jag valt att använda mig av metoden diskursanalys för att samla in och analysera mitt material. Diskursanalys klassificeras som en kvalitativ metod och är en metod som ofta används inom humanistiska- och samhällsvetenskapliga ämnen. Diskursanalys handlar i stora drag om analys av olika mönster i en diskurs. Meningen är att hitta meningen bakom en diskurs, varför diskursen är uppbyggd på det sättet och vad det kan finnas för underliggande budskap i diskursen. (Feijes & Thornberg 2019, 91–92.)

Språk följer nästan alltid ett mönster, oavsett om det är skriftligt eller muntligt och dessa mönster är baserade på individens uppfattning om verkligheten. Eftersom olika människor har olika uppfattningar om verkligheten så bildas det olika mönster i språken. För att försöka förstå dessa olika mönster i språken så kan man använda sig av diskursanalys. (Winther, Jörgensen & Phillips 1999, 7.)

Med hjälp av diskursanalysen kan man försöka förstå hur det språk man använder formar ens uppfattning om verkligheten. Oberoende om det är ens egna eller någon annans ord så påverkas alla människor olika av dem. (Feijes & Thornberg 2019, 91–92.) I denna studie kommer jag att tillämpa diskursanalysen på de utvalda nyhetsartiklarna som handlar om polisens verksamhet under demonstrationer.

2.5 Semantik och pragmatik

Semantiken är en teori med vars hjälp man undersöker språkliga uttrycks betydelse eller mening. Semantiken kan användas i flera olika former av undersökning så som språkvetenskap, filosofi och psykologi med mera. (Nationalencyklopedin, semantik, u.å.)

Inom språkvetenskapen uppfattas semantiken i sin enkelhet som studie av ordbetydelser. Semantiken kan ändå kategoriseras till olika underkategorier som till exempel *lexikal semantik*, det vill säga en studie av ords och frasers betydelse eller *komponentanalys* i vilken man undersöker ett ords betydelse som består av mindre komponenter. Till exempel ordet *lamm* skulle kunna analyseras som bestående av komponenterna "får" och "unge". (Nationalencyklopedin, semantik, u.å.)

Medan semantiken uppfattas enbart som forskning av ordens betydelse eller forskningen av relationen mellan ord och begrepp, så fokuserar pragmatik på studie av relationen av språket och dess användare. Pragmatik ses inom formellt orienterad semantik som en studie av icke sanningsvillkorliga faktorers inverkan på tolkningen av språkliga uttryck. (Nationalencyklopedin, pragmatik, u.å.)

I denna studie kommer jag att med hjälp av semantik och pragmatik försöka analysera de utvalda artiklarnas språkbruk och ordval för att få en bättre bild av vad författarna av artiklarna har försökt få fram i texten.

2.6 Tillämpningen av metoden i praktiken

Tillämpningen av diskursanalysen som metod började redan vid insamlingsfasen. Jag började insamlingen av materialet med att från de utvalda nyhetsförmedlarnas webbsidor söka efter artiklar som tangerade mitt undersökningsområde. Snabbt märkte jag att det fanns en stor mängd artiklar om detta ämne så jag var tvungen att välja ut artiklar som var mest relevanta med tanken på undersökningen. Jag försökte även välja ut olika artiklar från olika nyhetsförmedlare som handlade om ungefär samma demonstration. Mängden artiklar jag valde ut blev sammanlagt sex. Två från varje

nyhetsförmedlare. Det var svårt att avgöra om mängden artiklar skulle leda till en studie vars resultat skulle vara pålitlig. Reliabiliteten av undersökningen behandlas mera grundligt i delkapitel 2.7.

Efter att jag hade samlat in tillräckligt med material för studien började jag organisera materialet. Jag valde att organisera materialet så att jag tog en artikel från varje nyhetsförmedlare som handlade om ungefär samma demonstration och gjorde så med alla andra artiklar. Detta gjorde jag för att kunna analysera på vilket sätt de olika nyhetsförmedlarna skriver om polisen. Orsaken varför jag valde dessa artiklar till denna studie var på grund av att de handlade om demonstrationer som var omtalade i medierna och orsakade mycket uppmärksamhet bland befolkningen.

Efter att jag hade artiklarna i den ordningen jag velat så gjorde jag en diskursanalys på varje artikel. Jag dokumenterade resultatet efter varje artikel och efter att alla artiklar var analyserade gjorde jag en sammanfattning av mitt resultat.

2.7 Reliabilitet, validitet och forskningsetik

Denna studies reliabilitet kan vara bristfällig på grund av metoden jag valt att använda. Diskursanalys är en metod som baserar sig på forskarens egna tolkningar av materialet. Diskursanalys påverkas också av kulturella normer som ändras ständigt genom tiden. Det som i viss mån kan stärka reliabiliteten i studien är det låga antalet artiklar som blivit analyserad eftersom det ger mindre rum för tolkning.

Validiteten kan vara även bristfällig i denna studie på basis av mängden artiklar som jag valt. Det kan vara svårt att avgöra om de analyserade artiklarna ger tillräckligt bra resultat för forskningsfrågorna. Det är klart att desto mera artiklar som skulle bli analyserade, desto noggrannare skulle resultatet bli. För att förstärka validiteten i studien har jag haft kriterier i valet av artiklarna som jag presenterade i delkapitel 1.2.

En tillförlitlig forskning måste vara i enighet med forskningsetikens regler för att kunna anses som tillförlitlig. I denna studie har jag tillämpat forskningsetiken på följande sätt: Alla texter är hänvisade till de rätta författarna, varje artikel och dess ursprung har granskats noggrant. Materialets innehåll har också presenterats i enighet vad som har skrivits och i den kontext det ursprungligen befann sig i.

I denna studie har jag inte intervjuat människor eller skickat ut någon form av enkäter utan jag har analyserat tidningsartiklar. Dessa tidningsartiklar är tillgängliga till allmänheten via en Google sökning. Artiklarna är analyserade genom att analysera språket och på vilket sätt polisen framförs i texten. Artiklarnas författare har inte pekats ut men författaren framkommer i källhänvisningarna och referenslistan. Jag har inte heller samlat mera uppgifter om författaren till artikeln förutom det som framkommer i artikeln.

3 Polisens kommunikationsstrategi

I detta kapitel kommer jag att behandla polisens kommunikationsstrategi. Jag kommer i huvudsak att behandla polisens externa kommunikation och vad de har för mål med den. Som grund har jag använt mig av två källor som behandlar polisens kommunikation; *Polisstyrelsens föreskrift om poliskommunikation 2019* (Polisen, 2019) och *Polisens interna och externa kommunikation*. (Polisen, u.å.)

Polisens kommunikation kan i stora drag delas in i två kategorier: intern kommunikation och extern kommunikation. Intern kommunikation betyder, som namnet också säger, kommunikationen som sker innanför polisorganisationen. Den externa kommunikationen handlar sedan om hur polisen kommunicerar med parter utanför polisorganisationen. I denna studie kommer jag att fokusera mera på den externa kommunikationen.

I anvisningen om *Polisens interna och externa kommunikation* beskrivs den externa kommunikationen på följande sätt:

Med extern kommunikation avses enkelriktad informationsförmedling och interaktiv kommunikation som bland annat sker via mediernas eller polisens egna offentliga kommunikationskanaler, till exempel via polisenheternas webbsidor och Facebook. Den information som används i den externa kommunikationen är alltid offentlig. (Polisens, u.å, s.12)

Polisen delar oftast informationen via polisens egna kanaler, eftersom då har polisen kontroll över vad som förmedlas till allmänheten. Polisen har dock inte alltid kontroll över vad som informeras om polisens verksamhet eftersom flera nyhetsförmedlare också rapporterar om det. Dessa rapporteringar

är alltså inte direkta polisens utlåtanden, utan det är snarare journalistens uppfattning om det som rapporteras.

I Polisens anvisning för intern och extern kommunikation skrivs det också om hur viktigt det är med medier eftersom de också förmedlar myndighetsinformation. Vad polisen strävar till med medier är att befolkningen ska ha en så bra bild som möjligt av hur myndigheterna handlar och vilka beslut de tar. (Polisen, u,å, 12)

3.1 Polisstyrelsens föreskrift om poliskommunikation 2019

Ett särskilt syfte med polisens kommunikation förutom det som står i polislagens 1 §:

Polisens uppgift är att trygga rätts- och samhällsordningen, skydda den nationella säkerheten, upprätthålla allmän ordning och säkerhet samt att förebygga, avslöja och utreda brott och föra brott till åtalsprövning. Polisen ska upprätthålla säkerheten i samarbete med andra myndigheter samt med sammanslutningar och invånarna och sköta det internationella samarbete som hör till dess uppgifter. (Polislag 1§ 1 mom.)

är att förebygga brott, störningar och olyckor. (Polisen, s. 1.)

I Polisstyrelsens föreskrift om poliskommunikation 2019 står det att ett sätt att få ett gott rykte är att göra rätta saker och sedan tala om dessa goda gärningar för andra. I föreskriften står det också att polisen utför goda gärningar med att förhindra brott och olyckor och genom att utreda dem. Det är också viktigt att polisen nämner dessa gärningar till allmänheten för att få ett gott rykte. (Polisen, 2019, s. 1.)

Kommunikationen kan också användas som ett verktyg för strategiskt ledarskap. Med god kommunikation kan polisen även utföra sina uppgifter på ett mera kostnadseffektivt sätt. (Polisen, 2019, s. 1.) Med detta menar Polisstyrelsen att god kommunikation kan bidra till att polisens kan sköta sina uppdrag till exempel med mindre resurser, än vad de skulle behöva med en sämre kommunikation.

Ett av polisens mål med kommunikationen är att den ska påverka människors kunskap, attityder och beteende. (Polisen 2019, s. 1.) Detta betyder alltså att med rätt riktad kommunikation kan polisen försöka påverka medborgarnas kunskaper, attityder och beteenden. Det kan till exempel vara i

polisens intresse att öka medborgarnas kunskaper om något specifikt ämne eller någon händelse med mera. Förstås så kan denna kommunikation påverka medborgarna positivt eller negativt. Polisen måste dock tänka strategiskt och utgå från kommunikationens mottagares behov. (Polisen 2019, s. 1.) För mycket information kan leda till att arbets säkerheten försämras.

Utöver detta så kan god kommunikation från polisen främja tilliten till polisen och även andra myndigheter. Denna tillit uppnås genom att kommunikationen mellan parterna är öppen och opartisk. Polisen ska vara tillgänglig och synas i samhället så att tröskeln för kommunikationen mellan medborgarna och myndigheterna ska vara så låg som möjlig. (Polisen 2019, s. 1.)

3.2 Polisens interna och externa kommunikation

Beträffande den interna och externa kommunikationen så är processen lika för båda. Inom polisorganisationen så följer denna process ungefär samma mönster. I detta kapitel kommer dock den externa kommunikationen främst att tas upp. Processen för kommunikationen är indelad i fem olika steg och dessa steg beskrivs på följande sätt:

1. Identifiering av kommunikationsbehoven
2. Fastställande av kommunikationsbehoven per intressegrupp
3. Kommunikationsplanering
4. Genomförande av kommunikationen
5. Uppföljning och utvärdering av kommunikationen

(Polisen, u.å, s. 4.)

3.2.1 Identifiering av kommunikationsbehoven

För att polisen ska kunna identifiera kommunikationsbehoven måste man ta i beaktande lagstiftningen, kommunikationsföreskrifter, mottagarens behov och polisens egna behov med mera. Kommunikationen används som verktyg bland annat i förebyggande verksamhet som hör till en av polisens viktigaste uppgifter. Behovet av kommunikationen kan dock uppstå i samband med enskilda händelser och när det är fråga om någon viss händelse som diskuteras i offentligheten. (Polisen, u.å, s. 7.)

3.2.2 Fastställande av kommunikationsbehoven

För att få reda på kommunikationsbehoven måste man oftast fastställa vilka parter och för vem den här kommunikationen sker. Detta bestäms ofta från fall till fall. Detta betyder att polisen ska ha en förståelse för vad som förväntas av allmänheten och på vilket sätt de kan bemöta behovet. Polisen vill med andra ord veta vad det finns för intresse, vem intressegruppen är och vad de vill höra av polisen. För att detta ska fungera så måste polisen också få kritik av motparterna. (Polisen, u.å, s. 9.)

3.2.3 Kommunikationsplanering

”Med en planerlig och förutseende kommunikation kan man uppnå den effekt man önskar på ett kostnadseffektivt sätt som sparar på myndighetsresurserna.” För att nå en god kommunikation krävs det planering och framförhållning. Om man ställer stora krav på kommunikationen så behöver man också mångsidigare metoder. Det är viktigt att upprätthålla kommunikationsplanen och uppdatera den årligen. (Polisen, u.å, s. 15.)

3.2.4 Genomförande av kommunikationen

När polisen utför kommunikation så måste man tänka på vilken målgrupp man vill nå och vilket sätt som lämpar sig bäst för denna målgrupp. Effektivaste verktyget polisen har för att förmedla information är polisens egna websidor. Men om polisen vill till exempel nå en yngre målgrupp så kan det vara effektivare att förmedla informationen via sociala medier, eftersom största delen av unga följer sociala medier i någon mån. Detta kräver att polisen eller förmedlaren av informationen redan i planeringsskede tänker ut dessa saker. Man måste även ta i beaktan specialgrupper som inte nödvändigtvis har möjlighet att använda någon viss media att de också har tillgång till informationen. Detta kan man göra genom att till exempel realisera kampanjer eller producera broschyrer. (Polisen, u.å, s. 19.)

3.2.5 Uppföljning och utvärdering av kommunikationen

Uppföljning och utvärdering av kommunikationen är en viktig del av kommunikationen som helhet. Utan feedback så är det omöjligt att få veta om kommunikationen når folket eller om den överhuvudtaget fungerar. På basis av denna feedback kan man sedan bilda nya mål och förbättringar för framtiden och det har en påverkan på hela kommunikationsprocessen. Som redan nämnts tidigare så är de två viktigaste målen med kommunikationen polisens egna strategiska mål och mottagarens behov.

När man utvärderar kommunikationen så är det bra att ta i beaktan följande saker:

- Hur kommunikationsfunktionerna har genomförts i förhållande till medborgarna (informerings, rådgivning, interaktion/offentlig debatt)
- Hur den internetbaserade kommunikationen har uppnått sina mål
- Hur intressegrupperna och samarbetsparterna har beaktats med tanke på målen
- Hur målen har uppnåtts i förhållande till medierna
- Hur praktiska genomförandet av kommunikationen överensstämmer med målen
- Hur den strategiska ledningen av kommunikationen har genomförts i enlighet med målen för effektivitet.

Utvärderingen kan gälla både enstaka dagliga kommunikationshändelser, hela kampanjer eller den årliga planen för hela polisverksamheten. Med hjälp av uppföljningen är det möjligt att analysera hur kommunikationen har gått och med uppföljningens slutresultat kan man bedöma kommunikationens framgång. (Polisen, u.å, s. 29.)

3.2.6 Polisens effektiviserad kommunikation

Med polisens effektiviserade kommunikation menar man kommunikationslösningar i sådana situationer då något oförutsett händer som kräver stort behov av information i polisens verksamhet. Polisen ska omedelbart ta till en effektiviserad kommunikation när man kan dra den slutsatsen att uppgiften kommer att vara krävande eller om händelsen kommer att få mycket uppmärksamhet. Ofta i sådana situationer då befolkningen känner att deras säkerhet är hotad, ökar också behovet av information. Då måste polisen snabbt och effektivt kunna kommunicera och ge ut information. (Polisen, u.å, s. 33.)

Denna typ av effektiviserad kommunikation måste vara föregripande, snabb, interaktiv, öppen, ansvarsfull och människovärdig samt den måste stöda förundersökningen och innehålla rätt och exakt information. (Polisen, u.å, s. 33.)

Grunden för effektiviserad kommunikation är att informationen ska vara skriftlig. Skriftliga meddelanden är speciellt viktiga då när någonting händer som även väcker ett internationellt intresse, på grund av att skriftliga meddelanden är lättare och snabbare att översättas till olika språk vid behov. (Polisen, u.å, s. 34.)

3.2.7 Sammanfattning av polisens interna och externa kommunikation

För att kort sammanfatta detta kapitel så kan man konstatera att det huvudsakliga målet med kommunikationen är att upprätthålla allmän ordning och säkerhet samt att förebygga brott. Alla medborgare har rätt att få läsa eller ta del av offentlig information för att kunna övervaka makthavarnas verksamhet. Polisen vill i första hand dela med sig av sin information via egna kanaler som till exempel sociala medier eller polisens egna webbsidor för att kunna ha kontroll över vad som kommer ut till allmänheten, men det är inte alltid möjligt eftersom det finns flera andra källor som rapporterar om polisens verksamhet.

4 Juridik

I detta kapitel kommer jag att behandla juridiska aspekter av allmänna sammankomster för att förmedla en bättre bild av vad som varit som grund för polisens ageranden vid dessa demonstrationer och som skrivits om i artiklarna. Som grund har jag använt mig av lag om sammankomster, lagens propositioner och rättslitteratur.

4.1 Lag om sammankomster

1 § Lagens syfte

Syftet med denna lag är att trygga möjligheten att utöva mötesfriheten som garanteras i grundlagen och att med nödvändiga bestämmelser med anknytning till ordning styra

ordnandet av allmänna sammankomster och offentliga tillställningar. (Lag om sammankomster 530/1999 1 §.)

Enligt 1 § i lagen om sammankomster har denna lag två betydelser. Den första är att trygga det som är stadgat i grundlagen om användningen av mötesfriheten. I grundlagens 13§ om mötes- och föreningsfrihet stadgas det att var och en har rätt att utan tillstånd anordna sammankomster samt att delta i sådana. (Grundlag 731/1999 13 §) Till mötesfriheten tillhör också grundlagens 12§ var det är stadgat om yttrandefrihet. Till yttrandefrihet hör rätten att framföra, sprida och ta emot information, åsikter och andra meddelanden utan att någon i förväg hindrar detta. (Grundlag 731/1999 12 §) Den andra uppgiften lagen om sammankomster har är att styra ordnandet av allmänna sammankomsters och offentliga tillställningar med nödvändiga bestämmelser. I grundlagen är mötesfriheten beskriven på en grundlig nivå och lagen om sammankomster har som mål att gå djupare in på lagligheter, så att mötesfriheten skulle garanteras på bästa möjliga sätt. (Pohjalainen & Majuri 2000, 93–94.)

2 § Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på allmänna sammankomster och offentliga tillställningar.

Med allmänna sammankomster avses i denna lag demonstrationer eller andra tillställningar som ordnas i syfte att utöva mötesfriheten och i vilka även andra än de som uttryckligen inbjudits kan delta eller följa. Som allmänna sammankomster betraktas dock inte sådana demonstrationer vid vilka avsikten är att enbart framföra enskilda personers åsikter.

Med offentliga tillställningar avses i denna lag nöjeställningar, tävlingar, uppvisningar och andra med dessa jämförbara tillställningar som är öppna för allmänheten och som inte skall anses vara allmänna sammankomster. Om inbjudan eller medlemskap i en viss sammanslutning krävs för deltagande i en tillställning, skall bestämmelserna om offentliga tillställningar i denna lag tillämpas på tillställningen, om den inte kan anses vara enskild på basis av antalet deltagare, tillställningens natur eller andra särskilda skäl. Denna lag tillämpas inte på officiella tillställningar som ordnas av offentliga samfund och inte heller på tillställningar som är typiska för religionssamfundens verksamhet och som ordnas för offentlig religionsutövning i samfundens egna eller med dem jämförbara lokaler. (Lag om sammankomster 530/1999 2 §.)

Lag om sammankomster tillämpas på allmänna sammankomster och offentliga tillställningar. (Lag om sammankomster 530/1999 2 §) Offentliga tillställningar, som avses i denna lag, är tillställningar vilka är öppna för publik. Sådana tillställningar kan vara till exempel: nöjeställningar, tävlingar, uppvisningar och andra med dessa jämförbara tillställningar som inte kan anses vara allmänna sammankomster. Exempel på dessa evenemang kan vara olika fester, danser, skådespel, mässor, kampanjevenemang och idrottsevenemang. Det har ingen betydelse ordnas dessa på offentliga eller privata ställen. Vanliga händelser och nöjeställningar som ordnas i restauranger hör inte till sådant som avses i lagen om sammankomster. (Pohjolainen & Majuri 2000, 117–118.)

I lagen om sammankomster 2§ 2 moment avses allmänna sammankomster. Med allmänna sammankomster menar man demonstrationer eller andra tillställningar var man använder sig av mötesfriheten och som är tillgängliga för även andra som inte uttryckligen blivit inbjudna till platsen. Till allmänna sammankomster räknas demonstrationer, möten, och upplysningstillställningar, som ordnas för spridande eller uttryckande av information eller åsikter. (Pohjolainen & Majuri 2000, 100.)

I förordningen regleras inte typen av demonstration. Demonstrationen kan ordnas på en viss plats, som inte är rörlig eller vara en rörlig demonstration i form av en marsch. Lag om sammankomster sätter inte heller restriktioner för orsaken för demonstrationen, utan det är frågan om en tillfällig samling av människor för en viss orsak. Demonstrationer kan ordnas inomhus eller utomhus, men om demonstrationen ordnas utomhus vid allmänna områden måste det göras en anmälning om det i förväg åt polisen. (Pohjolainen & Majuri 2000, 100–101.)

3 § Allmänna principer för hur tillställningar skall ordnas

Allmänna sammankomster och offentliga tillställningar skall ordnas under fredliga former samt så att deltagarnas eller utomståendes säkerhet inte äventyras eller deras rättigheter inte kränks. När sådana tillställningar ordnas skall man se till att sammankomsten inte medför avsevärd olägenhet för miljön.

När en allmän sammankomst eller en offentlig tillställning ordnas får ingen utan godtagbart skäl försättas i en ojämlig ställning av någon orsak som hänför sig till dennes person. (Lag om sammankomster 530/1999 3 §.)

Denna paragrafs syfte är att allmänt handleda arrangören hur man ska ordna en demonstration och även ta upp vilka saker man ska uppmärksamma när man ordnar den. Det är fråga om målbestämmelser och det finns inte bekräftade straffbestämmelser av att inte följa dessa principer. (Pohjolainen & Majuri 2000, 125.) I princip så skyddar lagen om sammankomster endast fredliga former sammankomster. Våldsamma eller demonstrationer var syftet är att göra skada åt människa eller egendom så bedöms enligt den allmänna lagstiftningen. (RP 145/1998, 21)

Arrangören ska ta hand om nödvändiga säkerhetsåtgärder, ifall det finns säkerhetsrisker och för att utomståendes rättigheter uppfylls. Arrangören ska också se till att störande faktorer eller olägenhet ska vara så liten som möjlig för personer som inte deltar i sammankomsten. Evenemanget får till exempel inte skada någon utomståendes hemfrid. Arrangören ska också se till att det inte orsakas skada för bebyggda områden eller naturområden. Tillfällig och minimal skada så som ner trampning av gräsmatta är acceptabelt. (RP 145/1998, 21)

Paragrafens 2. moment stadgas det om förbud mot diskriminering. I praktiken menar man med detta att ingen får utan godtagbart skäl hindras från att delta i demonstrationen.

Mötesfriheten har också koppling till civil olydnad, med vilket man menar aktivt eller passivt motstånd mot normer för att förbättra något gemensamt. Mötesfriheten som är säkrad av grundlagen förutsätter fredliga till väga gångs sätt. I princip så anser man att sammankomsten har förlorat sin fredliga natur om det orsakas fysisk skada åt människor eller det hotas med fysisk skada eller det orsakas skada till egendom på något sätt. Passivt motstånd vid demonstrationer ska i allmänhet beaktas som fredliga sammankomster. Sammankomsten tappar inte heller sin fredlighet ifall sammankomstens säkerhet faras från en utomstående part, som till exempel en motdemonstration. (Pohjolainen & Majuri 2000, 110–111)

4 § Skyldighet att trygga sammankomster och främja mötesfriheten

Det allmänna skall främja mötesfriheten genom att trygga rätten att sammankomma utan yttre störning och genom att skapa förutsättningar för att ordna allmänna sammankomster. (Lag om sammankomster 530/1999 4 §.)

Enligt bestämmelsen så ska staten se till att rätten för sammankomsten tryggas utan störningar från någon yttre part och att skapa förutsättningar för ordnandet av sammankomster. Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna har i deras avgörande ratificerat statens aktiva roll i säkerställande för mötesfriheten från utomstående kränkningar som till exempel att ge skydd från motdemonstrationer. (Pohjolainen & Majuri 2000, 110–111.)

4.2 Lagstiftning gällande ordnandet av allmänna sammankomster

5 § Rätt att ordna allmänna sammankomster

Myndiga personer, sammanslutningar och stiftelser får ordna allmänna sammankomster. En omyndig person som fyllt 15 år får ordna en allmän sammankomst, om det inte är uppenbart att han eller hon inte kan svara för de skyldigheter som arrangören har enligt lag. En annan omyndig person får ordna en allmän sammankomst tillsammans med en myndig person. (Lag om sammankomster 530/1999 5 §.)

Rätten att ordna en demonstration gäller för alla myndiga personer, även för personer som kommer från utomlands och inte har en hemort i Finland. (RP 145/1998, 22) För att en omyndig person ska kunna ordna en demonstration krävs det att hen har förmågan att ansvara för säkerhetskraven som gäller för arrangören. Polisen kan förbjuda en allmän sammankomst endast om det är tydligt att arrangören inte kan ansvara för de lagliga kraven. Bedömningen för detta görs alltid från fall till fall och mängden deltagare och storleken på tillställningen måste tas i beaktan. Polisen kan be arrangören att personligen komma till polisstationen och ge förhandsanmälningen för att göra bedömningen. (RP 145/1998, 22)

9 § Sammankomster på allmänna platser

Allmänna sammankomster får ordnas utomhus på allmänna torg, öppna platser, gatuområden eller andra för ändamålet lämpliga allmänna platser utan tillstånd av ägaren

eller innehavaren. Ägaren eller innehavaren kan begränsa rätten att använda en sådan plats för en sammankomst, om sammankomsten väntas medföra oskälig olägenhet för ägaren, innehavaren eller miljön. (Lag om sammankomster 530/1999 9 §.)

I denna lag menas med allmänna utomhusområden exempelvis torg, gatuområden, öppna platser och andra platser som är tillgängliga för allmänheten oberoende om man har tillstånd av ägaren eller innehavaren. Områden inne i byggnader räknas inte till "allmänna utomhusområden". (Pohjolainen & Majuri 2000, 141–142.)

Begravningsplatser och naturskyddsområden är platser som inte huvudsakligen lämpar sig för allmänna sammankomster. Områdets ägare eller innehavare kan även begränsa områdets användning, ifall egendom eller naturen kan vara i risk för skada eller det orsakas oskälig störning för områdets planerade bruk. Tillfällig lindrig störning för områdets vanliga bruk, såsom gångtrafik vid en öppen plats, kan inte vara ett begränsningskriterium. (RP 145/1998, 26.)

10 § Begränsningar som gäller platsen för sammankomsten

Om anmälan lämnas om flera allmänna sammankomster som kommer att ordnas samtidigt på samma plats och det inte är möjligt att ordna dem samtidigt, skall företrädesvis ges den arrangör som först lämnat anmälan om en sammankomst, om inte något annat följer av hur platsen traditionellt har använts eller av avtal. Polisen kan i sådana fall efter överläggning med kontaktpersonerna anvisa en annan tidpunkt för de övriga sammankomsterna eller en annan plats som är lämplig med hänsyn till syftet med sammankomsten.

Om säkerheten för människor äventyras, miljön orsakas avsevärd olägenhet, egendom skadas eller utomstående, trafiken eller tillställningar som ingår i ett statsbesök eller en internationell konferens som anordnas av ett offentligt samfund eller tillställningar som i fråga om behovet av skydd kan jämföras med sådana störs i en oskälig mån till följd av att en allmän sammankomst ordnas på den plats som uppgivits, kan polisen efter

överläggning med kontaktpersonen anvisa en annan plats som är lämplig med hänsyn till syftet med sammankomsten.

Om det är nödvändigt för att trafiken skall flyta smidigt, kan polisen dessutom efter överläggning med kontaktpersonen bestämma att rutten för en procession skall ändras, dock med beaktande av att syftet med processionen inte äventyras av att rutten ändras.

Polisen kan vidta de åtgärder som nämns i denna paragraf utan att överlägga med kontaktpersonen, om denne inte är anträffbar. (Lag om sammankomster 530/1999 10 §.)

Polisens befogenheter för att ge plats till demonstrationer vid allmänna platser och möjliggörandet av rutten för en procession föreskrivs tömmande i lagen om sammankomsters 10 §. Om det ordnas flera demonstrationer vid samma plats och någon demonstration skulle behöva flyttas på, så måste man ta i beaktan att polisen inte kan flytta en demonstration till en sådan plats där demonstrationens syfte blir obetydligt. Polisens bestämda nya plats eller tid för demonstrationen ska möjliggöra demonstrationens effektivitet. (Pohjalainen & Majuri 2000, 147–149.)

I paragrafens andra moment stadgas det om polisens rätt att flytta en demonstration ifall den äventyrar människors säkerhet, orsakar märkbar skada för omgivningen eller orsakar skada på egendom eller orsakar oskälig störning för åskådare eller trafiken. I bestämmelsen kan det avses att märkbar skada för omgivningen till exempel kan vara att en gräsmatta förstörs på grund av en stor sammankomst. (RP 145/1998, 28) Oskälig störning för åskådare kan till exempel vara att hemfriden eller arbetsron störs. Störningen måste alltid bedömas objektivt och inte subjektivt från den lidandes synvinkel. Till exempel om en demonstration ordnas utanför en butik och butiksägaren tycker det är pinsamt räcker det inte som en grund att flytta demonstrationen. Men om demonstrationen orsakar oskälig störning genom att inte kunder kan komma in i butiken kan detta tolkas som en grund att flytta på demonstrationen. (Pohjalainen & Majuri 2000, 151.)

I paragrafens andra moment stadgas det också att en demonstration kan flyttas ifall den orsakar oskälig störning för ett statsbesök eller en internationell konferens. Sådana evenemang kan betyda att stora allmänna områden måste avspärras helt och hållet eller delvis från allmänheten för att trygga säkerheten för gästbesökarna och deras följe. (Pohjalainen & Majuri 2000, 153.)

4.3 Lagstiftning gällande upprätthållande av ordning vid allmänna sammankomster

17 § Arrangörens och ordförandens allmänna skyldigheter

Arrangören av en allmän sammankomst eller en offentlig tillställning skall se till att ordning och säkerhet upprätthålls och att lag följs under tillställningen. Om det för en allmän sammankomst väljs en ordförande, har även denne samma skyldigheter. (Lag om sammankomster 530/1999 17 §.)

I denna paragraf förstärks demonstrationsarrangörens skyldighet att upprätthålla ordningen och säkerheten under tillställningen. Att ordna demonstrationer är en fri medborgarverksamhet i vilken myndigheterna bara vid behov kan ingripa. Därför är det i första hand arrangörens skyldighet att ha ansvar för ordningen. Det är dock inte arrangören som har ansvar för dem som deltar, ifall personerna börjar göra något som är emot arrangörens anvisningar. (Pohjolainen & Majuri 2000, 183.)

Till arrangörens skyldigheter hör att se efter att det som stadgas i lagen om sammankomsters 3 § uppfylls, det vill säga att tillställningen är fredlig och att deltagarna samt åskådarnas säkerhet och rättigheter upprätthålls. Arrangören ska också se till att ingen diskrimination riktas mot någon och att det inte orsakas oskälig skada för omgivningen. (Pohjolainen & Majuri 2000, 183.)

Arrangören har även en skyldighet att förbjuda handlingar som uppenbarligen skulle vara straffbara samt uppmaningar till sådana handlingar. Arrangören ska också vid behov förmedla information och bestämmelser som polisen har gett åt dem. (RP 145/1998, 32)

19 § Polisens uppgifter

Polisens uppgift är att trygga utövandet av mötesfriheten. Dessutom skall polisen övervaka att arrangören och ordföranden uppfyller sina skyldigheter enligt denna lag samt vid behov vidta åtgärder för att upprätthålla ordning och säkerhet vid allmänna sammankomster och offentliga tillställningar.

Polisen och räddningsmyndigheterna har i tjänsteutövning fritt tillträde till allmänna sammankomster och offentliga tillställningar. (Lag om sammankomster 530/1999 19 §.)

Polisens uppgifter vid allmänna sammankomster är att övervaka den allmänna ordningen och säkerheten samt att säkerställa rätten för människor att demonstrera. Polisen ingriper också vid eventuella störande moment och dirigerar trafiken vid behov. Polisens plikt är alltså att trygga mötesfriheten för allmänheten. Polisen är också på plats för att vid behov kunna förhandla med arrangören eller den utnämnda förhandlaren vid tillfället. (Polisen 2022.)

Som redan tidigare nämnts så är det tillställningens arrangör som huvudsakligen ansvarar för upprättandet av ordningen vid tillställningen. Men även utan denna bestämmelse så har polisen enligt polislagens 1 § skyldighet att övervaka allmän ordning och säkerhet vid allmänna platser. (RP 145/1998, 33)

20 § Polisens anvisningar och föreskrifter

Polisen kan vid behov på förhand eller under sammankomsten ge anvisningar och föreskrifter om hur en allmän sammankomst eller en offentlig tillställning skall ordnas för att

1) allmän ordning och säkerhet skall kunna upprätthållas,

2) skada på hälsa, egendom eller miljön skall kunna förhindras eller olägenhet för miljön skall kunna begränsas,

3) utomståendes rättigheter skall kunna tryggas, samt för att

4) trafiken skall flyta smidigt.

Polisen kan dessutom meddela anvisningar och föreskrifter om inledande, övervakning och godkännande av sådana övningar som avses i 12 § 2 mom. (16.12.2021/1159) (Lag om sammankomster 530/1999 20 §.)

Denna paragrafs syfte är att fungera som allmänna bestämmelser för polisens befogenheter och från fall till fall ge direktiv och bestämmelser vid tillställningar. Avsikten med denna paragraf är att den ska fastställa gränserna för polisens bestämmanderätt vid arrangerandet av en allmän sammankomst eller allmän tillställning. (RP 145/1998, 34) Dessa allmänna bestämmelser skiljer sig från särskilda bestämmelser som finns i lagen om sammankomster, som till exempel lagens 10 §. Dessa särskilda bestämmelser företräder de allmänna bestämmelserna. Grundprincipen för lagen om sammankomster är att man inte ska i onödan gränsa arrangerandet av sammankomster med bestämmelser som inte är nödvändiga för ändamålet. (Pohjolainen & Majuri 2000, 220.)

21 § Avbrytande och avslutande av allmän sammankomst

Ordföranden för eller arrangören av en allmän sammankomst skall avbryta sammankomsten eller bestämma att den skall avslutas, om det innebär omedelbar fara för människors säkerhet, egendom eller för miljön att sammankomsten fortsätter.

En polis som hör till befälet har rätt att i de fall som avses i 1 mom. samt när arrangemangen vid en allmän sammankomst i övrigt väsentligt strider mot lag avbryta en allmän sammankomst eller bestämma att den skall avslutas, om andra åtgärder inte har visat sig vara tillräckliga. (Lag om sammankomster 530/1999 21 §.)

Rätten att avbryta en sammankomst föreskrivs tydligt i lagen om sammankomsters 21 §. Rätten till skingrande av folksamling som stadgas i polislagens 2:9 § gäller endast för folksamlingar som inte har något syfte för samlingen eller ingen arrangör. Sammankomstens arrangör eller ordförande har alltid rätten att avbryta eller avsluta en sammankomst. (RP 145/1998, 35.) Dock är det möjligt för polisen att tillämpa polislagens 2:8 § och 2:9 § på de människor som stannat kvar på platsen efter att polisen har bestämt att en sammankomst skall avslutas. (EAO 28.11.2007 1836/2/07, 18.)

I lagen om sammankomsters 21 § stadgas det att arrangören har skyldighet att avbryta eller avsluta en sammankomst ifall den orsakar fara för människors säkerhet, egendom eller miljön. Försummandet av skyldigheten att avbryta sammankomsten är straffbart enligt lagen om sammankomsters 26 §. Från polisens synvinkel är det alltid arrangören som i första hand är skyldig att avbryta eller avsluta sammankomsten. (RP 145/1998, 35.)

Polisens rätt att avbryta eller avsluta en sammankomst kräver alltid att alla andra åtgärder har bevisats otillräckliga. En polis tillhörande befälet har rätten att besluta att sammankomsten ska avbrytas eller avslutas ifall hen anser att sammankomsten skulle orsaka fara för människors säkerhet, egendom eller miljön ifall om den fortgår. Polisen har dessutom rätten att avbryta sammankomsten ifall sammankomsten avsevärt strider mot lagen. Med avsevärt lagstridigt menar man till exempel att sammankomstens syfte är att vidta brottsliga åtgärder eller att man under sammankomsten bryter mot lagar som har stadgats i lagen om sammankomster eller i andra lagar. Enligt regeringens proposition så är väsentlig lagstridighet att arrangören till exempel bryter mot lagen om sammankomsters 9 § om markinnehavarens begränsningar av markanvändning eller 10 § om polisens begränsningar om sammankomsten. (RP 145/1998, 35.)

5 Analys av material och resultat

I detta kapitel presenterar jag de sex artiklar jag valt ut. Artiklarna presenteras så att jag har valt en artikel från varje nyhetsförmedlare som handlar om en viss demonstration. Sedan analyserar jag artiklarna skilt och börjar med följande demonstration. I detta kapitel kommer jag inte att lyfta fram hela artiklar. Samtliga kompletta artiklar hittas i denna studies bilagor.

5.1 Demonstration 3.10.2020

I det följande presenteras de tre utvalda artiklarna som handlar om demonstrationen som skedde 3.10.2020.

Hufvudstadsbladet, artikel 1:

8.10.2020 publicerades artikeln: ¹*Polisens pepparsprej kan svida i egen päls – En fredlig demonstration i centrala Helsingfors i lördags fick en uppseendeväckande upplösning och ett livligt efterspel som antagligen avgörs i rätten.* (Westerlund 8.10.2020) Artikeln handlar om Elokapiņas fredliga demonstration vid Kajsaniemigatan där Elokapiņa hade blockerat trafiken och löd inte polisens kommando att flytta sig bort från vägen, vilket ledde till att polisen använde pepparsprej för att skingra folksamlingen. (Westerlund 8.10.2020) Denna artikel beskriver polisens agerande mot demonstranterna väldigt neutralt. Denna slutsats har jag dragit eftersom journalisten till artikeln inte tar ställning till om polisens agerande på ett rätt eller fel sätt i situationen. I stället beskriver journalisten händelseförloppet och orsakerna varför polisen agerade på det sättet och tar upp polisens motiveringar till sitt agerande. I denna artikel citeras inga direkta utsagor av polisen gällande ärendet.

Polisen har rätt att avbryta en demonstration ifall demonstrationen är lagstridig som jag även tog upp i kapitel 4 i denna studie. I lagen om sammankomster tas inte upp med vilka medel polisen får avbryta en sammankomst men poliserna bör alltid följa vissa principer som framkommer i polislagen när det gäller polisiära uppgifter. En av dessa principer är: Polislagens 3 § proportionalitetsprincipen som säger:

Polisens åtgärder ska kunna försvaras i förhållande till hur viktigt, farligt och brådskande dess uppdrag är, det mål som eftersträvas samt uppträdande, ålder, hälsa och andra motsvarande omständigheter som gäller den person som är föremål för åtgärden och övriga omständigheter som inverkar på helhetsbedömningen av situationen. (Polislag 3 §)

Polisen måste med andra ord kunna försvara de åtgärder de vidtar när de utför tjänsteuppdrag och dessa åtgärder skall vara i proportion till situationens grad av allvar. I denna artikel ifrågasätts polisens agerande och det beskrivs att polisens åtgärder orsakade mycket diskussion i samhället. I artikeln beskrivs att en del av människorna har tagit polisens sida och en del varit på demonstranternas sida och att polisen varit för hårdhänt mot demonstranterna. (Westerlund 8.10.2020.)

Ett av målen med polisens kommunikation är att påverka människors attityd mot polisen vilket framgår i delkapitel 3.1. För polisen är det även viktigt att människor har förtroende för polisen. I artikeln tas

¹ <https://www.hbl.fi/artikel/739b7692-febc-4aac-9f26-89504efb7ca9>

detta också upp mot slutet. Journalisten har dock skrivit ur den synvinkeln att denna händelse inte kommer att påverka människors attityd mot polisen.

Hufvudstadsbladet har i sin artikel använt endast en bild i artikeln som är en bild på Elokapina demonstranter med ett Elokapina plakat i händerna och en polisbil i bakgrunden. Hufvudstadsbladet har inte använt bilder som visar att polisen skulle använda pepparsprej mot demonstranterna.

Helsingin sanomat, artikel 2:

4.10.2020 publicerades artikeln: ²*Poliisi käytti kaasusumutinta mielenosoittajiin, oikeusoppineet vaativat selvitystä: ”On vaikea ymmärtää voimankäyttöä” – Kiinniotettu kertoo tapahtumista HS:lle.*³ (Paananen & Sajari 4.10.2020) Denna artikel handlar även om demonstrationen som skedde 3.10.2020 vid Kajsaniemigatan där polisen hade använt pepparsprej för att skingra folksamlingen. (Paananen & Sajari 4.10.2020) Denna artikel är betydligt mera kritiserande av polisen än vad Hufvudstadsbladets artikel var. Artikeln börjar med en utsaga av Sakari Melander som är professor vid Helsingfors Universitet. Melander har berättat att han har svårt att förstå varför polisen agerat på det sättet fastän demonstrationen har varit fredlig och det inte har riktats något våld mot polisen. (Paananen & Sajari 4.10.2020) I artikeln har det även intervjuats en demonstrant som har berättat om sina egna tankar om händelsen. Personen som intervjuades berättade att hen var väldigt rädd för polisen vid händelsen och att polisen hade tagit bort demonstranternas vattenflaskor när de hade försökt skölja sina ansikten. (Paananen & Sajari, 4.10.2020.)

Rubriken till artikeln kan även tolkas som kritiserande mot polisen. Med att använda orden ”polisen använde pepparsprej mot demonstranterna” ger en bild att det var polisen som var den part som gjorde fel. Det ger inte den bilden av att demonstranterna i flera timmar hade låtit bli att lyda polisens befallningar och order att flytta sig frivilligt bort från vägen, vilket kommer fram senare i artikeln. (Paananen & Sajari, 4.10.2020.)

Fastän demonstrationen var fredlig så bröt den mot lagen på flera sätt, som till exempel lagen om sammankomsters 10 § som säger att om trafiken störs i en oskälig mån har polisen rätten att anvisa

² <https://www.hs.fi/kaupunki/art-2000006658244.html>

³ Polisen använde pepparsprej mot demonstranterna, de rättslärda kräver förklaring: ”Det är svårt att förstå maktmedelsanvändningen” – Fasttagen berättar om händelserna för HS. (Min översättning)

en annan plats för sammankomsten vilket framgår i kapitel 4. Polisen har även rätten att avbryta sammankomsten om inte andra åtgärder har visats tillräckliga som tas upp i 21 § vilket även framgår i kapitel 4. I detta fall hade polisen bestämt att avbryta sammankomsten eftersom inga åtgärder hade visats vara tillräckliga.

Artikeln tar dock hänsyn också till polisens synvinkel på händelserna och innehåller även direkta utsagor från polisen och länkar till polisens Twitter där polisen har kommenterat händelserna. Polisen vill synas till så snabbt som möjligt i medierna efter en händelse som orsakar mycket uppmärksamhet i allmänheten, vilket framkommer i delkapitel 3.2.6. (Polisen, u.å.) Detta kommer fram i artikeln eftersom polisen har gett utsagor om händelsen redan samma dag som demonstrationen var. Dessa utsagor syns i artikeln genom direkta citat av polisen och bilder/länkar till polisens utsagor från polisens egna medier (Paananen & Sajari, 4.10.2020).

Helsingin Sanomat har i denna artikel använt videor och bilder vilka visar händelseförloppet när polisen sprayar pepparsprej mot demonstranterna. Dessa videor och bilder kan ge en person negativa åsikter om polisens verksamhet om man inte förstår kontexten runt dem.

Iltalehti, artikel 3:

3.10.2020 publicerades artikeln: *Video:⁴ Poliisi sumutti kadulla istuvia mielenosoittajia Helsingissä – sisäministeri Ohisalo saanut alustavan selvityksen voimankäytöstä.*⁵(Saastamoinen 3.10.2020) Denna artikel handlar även om demonstrationen som skedde 3.10.2020 vid Kajsaniemigatan. Iltalehti har i början av artikeln skrivit om händelseförloppet och förklarat hur situationen har förlöpt. (Saastamoinen 3.10.2020.)

Denna artikel kan också tolkas som kritiserande mot polisen, på samma sätt som Helsingin Sanomats artikel. Iltalehtis artikel tar direkt i början fasta på att polisen hade gett befallningar åt aktivisterna att de skulle skingra sig från platsen och att en del av aktivisterna inte lydde befallningen och sedan hade polisen börjat använda pepparsprej mot aktivisterna. Artikeln tar inte i detta skede upp att denna

⁴ <https://www.iltalehti.fi/kotimaa/a/bf8f6ca8-bddd-44b4-b3f0-37d88d94802d>

⁵ Polisen sprayade demonstranter som satt på gatan i Helsingfors – inrikesministern Ohisalo har fått en preliminär rapport om användningen av maktmedel. (Min översättning)

vägblockering hade tagit flera timmar redan vid detta skede. Artikelns rubrik är även skriven på likadant sätt som Helsingin Sanomats artikel. Rubriken tar direkt fasta på att polisen sprejade de sittande aktivisterna med pepparsprej. (Saasamoinen 3.10.2020) Dessa rubriker kan missförstås utan kontexten kring dem och ge en negativ bild av polisen och polisens verksamhet.

Iltalehti har i artikeln även lyft fram polisens egna utsagor via polisens egna Twitter. Polisen har snabbt via sociala medier velat få fram orsakerna till att polisen agerat som de gjort vid denna händelse. Det är en sak som hör till polisens kommunikationsstrategier eftersom polisen har identifierat ett kommunikationsbehov för att så snabbt som möjligt kunna få fram sina motiveringar till åtgärderna åt allmänheten, vilket framkommer i delkapitel 3.2.1. (Polisen, u.å.). I detta fall har det varit via sociala medier för att snabbare nå en större skara människor.

Iltalehti har, likt Helsingin Sanomat, använt videor och bilder av händelsen vilka visar direkt hur polisen har använt pepparsprejen mot aktivisterna. Dessa videor och bilderna förmedlar dock inte hela händelsen och kan också tas ur sin kontext och ge en negativ bild av polisen.

5.2 Demonstration 29.9–9.10.2021

Hufvudstadsbladet, artikel 4:

5.10.2021 publicerades artikeln: ⁶*Elokapinas demonstration går mot sitt slut – hittills har 280 gripits.* (Sofie Fodge, 5.10.2021) Denna artikel är skriven om Elokapinas tio dagar långa demonstration i Helsingfors där Elokapina aktivisterna främst demonstrerade med att sitta på Mannerheimvägen framför riksdagshuset och blockerade trafiken under olika dagar av denna tio dagars period.

Denna artikel är skriven med en mera positiv synvinkel jämfört med de andra artiklarna ovan. Redan i ingressen tas det fram att förhandlingarna mellan demonstranterna och polisen har lyckats bättre än förut. (Sofie Fodge, 5.10.2021) Detta syns också i de olika intervjuerna som gjorts för artikeln i vilka man intervjuat demonstranter och en kriminalkommissarie från polisen. I intervjuerna kommer det fram att demonstranterna har en god kontakt med polisen och de vill inte underminera rättsväsendet

⁶ <https://www.hbl.fi/artikel/023be6e5-5650-42e1-89ea-dbe4d6666206>

på något sätt. Det kommer också fram att relationerna mellan polisen och icke-statliga organisationer har förbättrats. Polisen har kommenterat detta med att deras förhandlingar har varit likadana som förut men anser att demonstranterna har blivit bättre på att förhandla och gå med på samarbete. (Sofie Fodge, 5.10.2021) Detta kan tolkas som att polisen har gjort någon form av uppföljning av kommunikationen mellan parterna och på det sättet förbättrat sin kommunikation för att uppnå en smidigare samarbete med demonstratörerna. Uppföljningen av kommunikationen är en viktig del av polisens kommunikationsstrategi som framgår i delkapitel 3.2.5. (Polisen, u.å.)

Helsingin Sanomat, artikel 5:

29.9.2021 publicerades artikeln: ⁷*Poliisi määräsi Elokapinan mielenosoituksen päättymään Mannerheimintielle – yli sata otettiin kiinni, liikenne kulkee taas*⁸ (Pekka Torvinen med flera, 29.9.2021) Artikeln handlar också om Elokapinas tio dagar långa demonstration, fastän denna artikel är skriven efter första dagen av demonstrationen.

Denna artikel är också skriven på ett mera neutralt sätt än Helsingin Sanomats tidigare artikel som jag analyserade, trots att även denna artikel är skriven på ett sådant sätt som lyfter fram polisens åtgärder. När man läser artikeln märker man att det på flera ställen skrivs att: Polisen bestämde..., polisen ansåg..., polisen grep... och så vidare. Eftersom grunderna till åtgärderna inte förklaras kan de aktiva verben göra det så att läsaren får en bild av att polisen agerar utan grund. (Pekka Torvinen med flera, 29.9.2021.)

Helsingin Sanomat har i denna artikel också inkluderat en utsaga från polisens Twitter där polisen berättar om händelserna under dagen. I utsagan berättas det att polisen gripit 141 personer, att gripandena skedde lugnt och att trafiken löper på som vanligt klockan 21.35. Sådana utsagor från polisen är viktiga med tanke på den externa kommunikationen eftersom de informerar allmänheten om vad som har hänt och är viktiga att få ut då det händer något som har väckt mycket uppmärksamhet bland befolkningen vilket framkommer i delkapitel 3.2.4. (Polisen, u.å.)

⁷ <https://www.hs.fi/kaupunki/art-2000008297771.html>

⁸ Polisen beordrade att Elokapinas demonstration skulle avbrytas vid Mannerheimvägen – över hundra personer gripna, trafiken flyter igen (Min översättning)

Helsingin Sanomat har även i denna artikel använt flera bilder från demonstrationen, som i artikeln ovan. Bilderna visar dock i denna artikel en neutralare bild av polisen och det finns även bilder som visar när polisen skyddar demonstranterna genom att stå som en mur vid sidan om demonstrationen. Dessa bilder ger en mera professionell bild av polisen och bilderna är inte lika aggressiva som i den första artikeln.

Ilta-lehti, artikel 6:

29.9.2021 publicerades artikeln: ⁹*Kiinniotettujen Elokapina mielenosoittajien määrä nousi 141:een*¹⁰ (Pikkarainen & Julku, 29.9.2021) Denna artikel handlar också om Elokapinas tio dagar långa demonstration i Helsingfors. Denna artikel är också skriven efter första dagen av demonstrationen. Denna artikel är skriven mera som en lägesrapport om vad som har hänt och vad som spekuleras att kommer att hända i framtiden. Artikeln börjar med en utsaga av en kommissarie från polisen i Helsingfors som berättar för Ilta-lehti om polisens syn på dagen och hur de kommande dagarna kommer att förlöpa. (Pikkarainen & Julku, 29.9.2021.) Dessa utsagor är i enlighet med polisens externa kommunikation eftersom det är i polisens intresse att uppdatera befolkningen om polisens åtgärder och ge befolkningen information om vad som händer i samhället, speciellt när det handlar om händelser som orsakar stor uppmärksamhet vilket framkommer i delkapitel 3.1. (Polisen, 2019.)

Artikeln är neutral gällande polisens åtgärder, jämfört med den tidigare Ilta-lehti-artikeln jag analyserade. Denna slutsats har jag dragit eftersom det i denna artikel bara har skrivits om polisens order om att sammankomsten skulle skingras och alla de personer som inte lyder polisens order skulle göra sig skyldiga till tredska mot polis. Artikeln beskriver också att fasttagande av personerna som stannat kvar på vägen gick lugnt till. (Pikkarainen & Julku, 29.9.2021.)

Ilta-lehti har använt en hel del bilder av demonstrationen i artikeln och bilder som visar hur fasttagande av personerna gick till. Dessa bilder ger en helt annan bild av polisen jämfört med bilderna i den tidigare Ilta-lehti-artikeln i vilken bilderna endast föreställer när polisen går med pepparsprejen i handen och gasar demonstranterna.

⁹ <https://www.iltalehti.fi/kotimaa/a/ce48bf78-dc0d-4b83-b0fb-33f47efe5952>

¹⁰ Mängden fasttagna Elokapina demonstranter steg till 141 (Min översättning)

5.3 Sammanfattning av kapitlet

Ur denna studie kan man dra slutsatsen att polisen presenteras på ganska olika sätt i de olika nyhetsförmedlarnas artiklar. Det som kan tolkas mest påtagligt är hur neutral Hufvudstadsbladet har skrivit om polisen i båda artiklarna medan det var ganska tydligt hur kritiska Iltalehti och Helsingin Sanomat var mot polisen, speciellt i de artiklar som handlade om demonstrationen som skedde år 2020. Detta kan tolkas genom att analysera ordvalen i rubrikerna till artiklarna och vilken bild rubriken ger läsaren.

Ett annat tema för den här studien var att analysera på vilket sätt polisens externa kommunikationsstrategier realiserades i artiklarna i olika medier. I dessa artiklar ser man att polisens utsagor om händelserna alltid tas upp i någon form till exempel medan jag analyserade de utvalda artiklarna märkte jag att de fem stegen av processen för kommunikationen i polisens kommunikationsstrategi ofta implementerades i artikeln. Dessa fem steg var nödvändigtvis inte alltid i samma ordning men fungerade som byggstenar för en god kommunikation. Det är viktigt att komma ihåg att det som syns i artiklarna inte nödvändigtvis direkt är polisens egna utsagor, utan författarens egen tolkning av dem. En viktig del av polisens externa kommunikation är att påverka människors attityder och kunskap av ett visst ämne. Detta kan tolkas genom dessa artiklar när man läser vad det har skrivits om polisens utsagor i artiklarna. Det som också kommer fram i artiklarna är att polisen snabbt är medveten om när det är viktigt för polisen att ge någon form av utsaga för allmänheten. Det vill säga att polisen snabbt identifierar ett kommunikationsbehov och följer sedan den modellen av kommunikationsstrategin som presenterades i delkapitel 3.2. Dessa stegen var:

1. Identifiering av kommunikationsbehoven
2. Fastställande av kommunikationsbehoven per intressegrupp
3. Kommunikationsplanering
4. Genomförande av kommunikationen
5. Uppföljning och utvärdering av kommunikationen (Polisen, u.å.)

6 Sammanfattning och diskussion

I detta kapitel kommer jag att kort sammanfatta vad denna studie har gått ut på och hur jag har gått till väga för att få någon form av resultat i studien. Jag kommer också att kort diskutera kring var jag har

lärt mig under studiens gång samt möjliga idéer för ytterligare studier som man skulle kunna göra kring samma ämne eller liknande ämne.

Syftet med detta lärdomsprov var att analysera på vilket sätt polisen framförs i traditionell media beträffande polisens åtgärder under allmänna sammankomster. Jag har med andra ord läst och analyserat artiklar som har handlat om allmänna sammankomster och främst demonstrationer under vilka polisen har varit tvungen att agera på något sätt, för att undersöka på vilket sätt polisen har framförts i dessa artiklar. Jag har också velat analysera på vilket sätt polisens kommunikationsstrategier realiseras genom media. Jag har valt att fokusera på polisens externa kommunikation eftersom det är den formen av kommunikationen som når allmänheten och medierna. Det är viktigt att påpeka igen att det som medierna skriver om i artiklarna inte är direkt polisens egna utsagor, utan främst reportrarnas egna uppfattningar om utsagorna.

Materialet som jag använde mig av i studien var sex tidningsartiklar från tre olika nyhetsleverantörer: Helsingin Sanomat, Hufvudstadsbladet och Iltalehti. Dessa artiklar analyserades med hjälp av metoden diskursanalys.

Efter analysen av artiklarna har jag sedan jämfört dem med polisens kommunikationsstrategier som presenteras i kapitel 3 och sedan analyserade jag dem på basis av mina forskningsfrågor som hittas i kapitel 1. Jag anser själv att jag fick svar på mina forskningsfrågor och analysen blev nöjaktig. Kort sammanfattat så fick jag någon form av svar på mina forskningsfrågor med hjälp av att analysera dessa artiklar med diskursanalys som metod.

För mig var detta första gången som jag har gjort någon form av studie. Jag tycker att denna studie har varit krävande men ändå lärorik. Både området och metoden jag valde att använda var obekanta för mig från tidigare men med hjälp av att läsa liknande lärdomsprov och andra studier kunde jag få en grundlig kunskap för att kunna utföra denna studie. Det har varit intressant att lära sig mera om metoden samtidigt som jag har tillämpat den i studien.

Inom detta område skulle det finnas mycket mera som man kunde undersöka ytterligare. Det som jag har åstadkommit i denna studie har bara varit ett ytskrap av undersökningsområdet. Det skulle till exempel kunna göras en uppskalning av denna studie och analysera flera artiklar och även från andra nyhetsförmedlare. Detta skulle eventuellt leda till ett mera tillförlitligt resultat. Likadana studier kunde även göras om andra områden än polisen och allmänna sammankomster. Orsaken att jag inte

analyserade flera artiklar var på grund av att undersökningen skulle ha blivit för omfattande för att vara ett lärdomsprov vid en yrkeshögskola.

Det skulle också vara intressant med en studie kring polisens interna kommunikation vid stora evenemang som till exempel liknande demonstrationer eller i samband med ett statsbesök för att undersöka en annan vinkling på en liknande studie. Denna studie fokuserade främst på polisens externa kommunikation och på vilket sätt den framkommer i medierna.

Generellt är jag nöjd med resultatet av min studie och av vad jag fått ut av att undersöka detta område. Det har varit en krävande men intressant process.

7 Referenser

Eduskunnan oikeusasiamiehen ratkaisu 28.11.2007: Viranomaisten toiminta Smash Asem -mielenosoituksen yhteydessä. Dnro 1836/2/07

Finlex. *Finlands grundlag. Finlex* (11.6.1999/731) Hämtad 5.8.2022 från <https://finlex.fi/sv/laki/ajantasa/1999/19990731#L2P12>

Finlex. *Lag om allmänna sammankomster. Finlex* (22.4.1999/530) Hämtad 10.8.2022 från <https://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/1999/19990530#L2P9>

Finlex. *Polislag. Finlex* (22.7.2020/872) Hämtad 6.8.2022 från <https://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/2011/20110872>

Fodge, S. (5.10.2021) *Elokapinas demonstration går mot sitt slut – hittills har 280 gripits.* Hufvudstadsbladet hämtad 6.9.2022 från <https://www.hbl.fi/artikel/023be6e5-5650-42e1-89ea-dbe4d6666206>

Grundlagsutskottets betänkande 13/1998 rd

<https://poliisi.fi/sv/allman-sammankomst-och-demonstration>

<http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lang/pragmatik> (hämtad 06.09.2022)

<http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lang/semantik> (hämtad 07.09.2022)

Korkalainen, J. (2020) *MILLOIN POLIISIN TULEE KESKEYTTÄÄ MIELENOSOITUS?* (lärdomsprov, Polisyreshögskolan) Hämtad 15.7.2022 från

https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/352392/ON_Korkalainen.pdf?sequence=2&isAllowed=y

Lindfors, J. (2018) *Valtaa ja vastuu Diskurssianalyysi poliisin salaista Facebook-ryhmää käsittelevistä mediateksteistä* (Lärdomsprov, Polisyreshögskolan). Hämtad 14.7.2022 från

https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/141803/ON_Lindfors.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Paananen, V. & Sajari P. (4.10.2020) *Poliisi käytti kaasusumutinta mielenosoittajiin, oikeusoppineet vaativat selvitystä: ”On vaikea ymmärtää voimankäyttöä” – Kiinniotettu kertoo tapahtumista HS:lle.*

Helsingin Sanomat hämtad 5.9.2022 från <https://www.hs.fi/kaupunki/art-2000006658244.html>

Patel, R., & Davidson, B., (2011). *Forskningsmetodikens grunder – Att planera, genomföra och rapportera en undersökning*. Lund, Studentlitteratur

Pikkarainen, A. & Julku, M. (29.9.2021) *Kiinniotettujen Elokapina mielenosoittajien määrä nousi 141:een*. Iltalehti hämtad 6.9.2022 från <https://www.iltalehti.fi/kotimaa/a/ce48bf78-dc0d-4b83-b0fb-33f47efe5952>

Pohjalainen, Teuvo & Majuri, Tuula 2000: *Kokoontumisvapaus*. Helsinki, Kauppakaari Oyj

Polisen (u.å) *Polisens interna och externa kommunikation*. Hämtad 20.8.2022 från

https://www.poliisi.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/intermin/embeds/poliisiwwwstructure/15035_POLIISI_viestintakasikirjap_ru.pdf?7640b471c65bd488

Polisen (2019) *Polisstyrelsens föreskrift om poliskommunikation 2019*. (POL-2019-71117)
https://www.poliisi.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/intermin/embeds/poliisiwwwstructure/90810_Foreskrift_30.12.2019_Polisens_kommunikation.pdff77b60e50d1cd888

Riksdagens proposition 145/1998 rd

Saastamoinen, A. (3.10.2020) *Video: Poliisi sumutti kadulla istuvia mielenosoittajia Helsingissä – sisäministeri Ohisalo saanut alustavan selvityksen voimankäytöstä*. Iltalehti hämtad 5.9.2022 från <https://www.iltalehti.fi/kotimaa/a/bf8f6ca8-bddd-44b4-b3f0-37d88d94802d>

Skoglund, C (2012) *Hermeneutik i praktiken. En kortfattad sammanfattning av hur en hermeneutisk forskningsprocess kan gå till*. Hämtad 14.8.2022 från <http://doczz.net/doc/6926981/hermeneutik-i-praktiken.pdf>

STT (29.9.2021) *Poliisi määräsi Elokapiinan mielenosoituksen päättymään Mannerheimintielle – yli sata otettiin kiinni, liikenne kulkee taas*. Helsingin Sanomat hämtad 6.9.2022 från <https://www.hs.fi/kaupunki/art-2000008297771.html>

Westerlund, T. (8.10.2020) *Polisens pepparsprej kan svida i egen päls*. Hufvudstadsbladet hämtad 5.9.2022 från <https://www.hbl.fi/artikel/739b7692-febc-4aac-9f26-89504efb7ca9>

Winther Jörgensen, M & Phillips, L (1999) *Diskursanalys som teori och metod*. (1:22 uppl). Lund: Studentlitteratur.

Wikström, E. (2020) *Hot eller möjlighet? Diskursanalytisk studie om hur polisens avgränsning av landskapet Nyland framställs i tidningsartiklar* (lärdomsprov, Polisyrkeshögskolan) Hämtad 15.7.2022 från <https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/356033/Hot%20eller%20m%c3%b6jlighet%2c%20Erik%20Wikstr%c3%b6m%20YH2018.pdf?sequence=2&isAllowed=y>

8 Bilagor

Bilaga 1

Polisens pepparsprej kan svida i egen päls

En fredlig demonstration i centrala i Helsingfors i lördags fick en uppseendeväckande upplösning och ett livligt efterspel som antagligen avgörs i rätten.

Polisen måste om möjligt alltid undvika våld, de kunde ha burit bort demonstranterna eller dirigerat om trafiken, skriver Tommy Westerlund i ledaren. VESA MOILANEN/LEHTIKUVA

LEDARE Tommy Westerlund

08.10.2020 15:15 UPPDATERAD 12.10.2020 10:31

Rörelsen Elokapina hade meddelat att man arrangerar en klimatmarsch från Järnvägstorget till Hagnäs. Samtidigt som demonstrationståget på lördagen startade från centralstationen samlades en annan grupp från Elokapina på Unionsgatan och blockerade där trafiken. Efter två timmar lyckades polisen skingra dem, men en del fortsatte till Kajsaniemigatan och satte sig i stället där och hindrade trafiken i ett par timmar till. Polisen kommenderade bort dem, men fick inget gehör och tog då till pepparsprej.

Helsingforspolisens motivering till att gripa till pepparflaskan var att demonstranterna störde trafiken och inte flyttade på sig trots upprepade uppmaningar. Också polisens begränsade resurser för alla andra uppdrag angavs som orsak.

Men det är högst osäkert om det här håller för en rättslig granskning. Polisen måste om möjligt alltid undvika våld, de kunde ha burit bort demonstranterna eller dirigerat om trafiken.

Inrikesministeriet fick på torsdagen en utredning från Polisstyrelsen om händelseförloppet i lördags. Den noterar inga fel som polisen skulle ha begått och polisens agerande bör enligt Polisstyrelsen synas ur ett helhetsperspektiv. Det borde inte jämföras med hur tidigare demonstrationer har

hanterats eftersom situationerna är olika. I utredningen konstateras i alla fall att det för polisen är livsviktigt att verksamheten accepteras och tål kritisk granskning av utomstående. Så är det.

Att polisen den här gången agerade på ett annat sätt än man normalt har gjort, det vill säga genom att ta till våld mot en fredlig demonstration, utlöste häftiga reaktioner.

I tusentals kommentarer till lördagens händelser som spritts över sociala medier tar en del demonstranternas och andra polisens parti. Det sker ofta utgående från vad den kommenterande personen i fråga känner att är rätt eller borde vara rätt, eller vad de demonstrerande agerar för. Men känslorna ska inte få fälla utslag.

I det här fallet finns det såväl lagstiftning som tidigare liknande fall att luta sig emot och som juridisk expertis efter händelserna har pekat på.

Det kan för många förefalla konstigt att polisen inte skulle få ta till hårdhandskarna för att få bort de störande demonstranterna. Men rätten att demonstrera och uttrycka sin åsikt är en grundlagsenlig rättighet. Även om demonstranterna, som i det här fallet, avviker från den anmälda rutten och hindrar trafiken måste polisen vara återhållsam och inte ta till våld för att avbryta.

Det finns ett par fall som Europeiska människorättsdomstolen har behandlat där betydligt längre och mer omfattande trafikstörningar inte har gett polisen rätt att stoppa demonstranterna med våld.

Riksdagens justitieombudsman har fått ta emot 14 klagomål om polisens beteende och riksåklagaren har inlett en preliminär utredning, men inte ännu en regelrätt förundersökning.

Den fortsatta behandlingen kan leda till samma slutresultat som ovannämnda motsvarande fall i Europeiska människorättsdomstolen, det vill säga att polisen prickas. Det skulle då upplevas som rakryggat om polisen insåg och erkände att det gick fel i Kajaniemi. Förhoppningsvis leder det i så fall ändå inte till att trafikstörningar blir vanligare i samband med demonstrationer.

För polisens del är det viktigt att ha folkets förtroende. Lyckligtvis har det varit grundmurat hos finländarna och skadas knappast i grunden till följd av polisens agerande i Helsingfors. Många som tycker att polisen inte borde ha tagit till kraftåtgärder, ens i lindrigaste form, kan ha overseende med detta förutsatt att det inte upprepas.

Andra anser att poliserna agerade helt rätt och att de borde ha lagen på sin sida. Om polisens befogenheter upplevs som otillräckliga krävs en lagändring, men eftersom Finland har undertecknat internationella avtal om mänskliga rättigheter skulle det även kräva att vi drar oss ur dessa. Det är varken önskvärt eller tänkbart.

Bilaga 2

Poliisi käytti kaasusumutinta mielenosoittajiin, oikeusoppineet vaativat selvitystä: ”On vaikea ymmärtää voimankäyttöä” – Kiinniotettu kertoo tapahtumista HS:lle

Useat kansanedustajat kritisoivat kaasusumuttimen käyttöä. Poliisi on tiedottanut asiasta niukasti.

[Veera Paananen HS, Petri Sajari HS](#)

4.10.2020 13:21 | Päivitetty 4.10.2020 13:39

HELSINGIN yliopiston rikosoikeuden professori Sakari Melander ei voi käsittää, miksi poliisi päätti lauantaina hajottaa mielenosoituksen käyttämällä kaasusumutinta. Hänen mielestään poliisin voimakeinojen käyttö vaikuttaa melko selvästi ylimitoitetulta.

”Mielenosoitus oli rauhallinen, eikä poliisiin kohdistunut ainakaan videoiden perusteella väkivallan uhkaa. Liikenne on mahdollista ohjata toisalle, eikä liikenteen sujuvuuden turvaaminen tällaisessa tilanteessa voi oikeuttaa sellaisten voimakäyttövälineiden käyttöön, johon poliisi turvautui. On vaikea ymmärtää poliisin voimankäyttöä tässä tapauksessa. Poliisi olisi voinut kantaa mielenosoittajat pois ajoradalta”, Melander sanoo.

Poliisi käytti lauantaina kaasusumutinta hajottaakseen mielenilmauksen Helsingin keskustassa Kaisaniemenkadulla Varsapuistikon kohdalla. Mielenosoituksen järjesti ilmastotoimia vaativa Elokapina-liike.

Liikkeen Facebookissa julkaisemalla, mielenilmauksesta kuvatulla [videolla](#) poliisit aluksi uhkaavat Kaisaniemenkadulla autokaistalla istuvia mielenosoittajia kaasusumuttimilla. Mielenosoittajat pysyvät rauhallisesti istumassa, kunnes kolme poliisia sumuttaa heidän päälleen kaasusumutetta.

Poliisi yritti saada Kaisaniemenkadulla istuvat mielenosoittajat poistumaan kaasusumutteella lauantaisen mielenosoituksen aikana. KUVA: JUSSI LAHTI / LUKIJAN KUVA

Poliisi on tiedottanut tapauksesta lyhyesti.

Poliisin tiedotti sunnuntaina, että 51 mielenosoittajaa otettiin kiinni ja päästettiin myöhemmin vapaaksi. Poliisi perustelee voimankäyttöä muun muassa liikennehaitalla.

”Kyseessä on ollut poliisin johdettu kenttätilanne, jossa on tehty ratkaisu passiivisen vastarinnan murtamiseksi ja väkijoukon hajottamiseksi, ottaen huomioon merkittävän liikennehaitan ja poliisin kehoitusten ja käskyjen noudattamatta jättämisen sekä tilanteen keston lauantai-iltapäivällä ja alkuillasta”, poliisi kirjoittaa tiedotteessaan.

”Liikenteen estämiseen liittyvä tehtävä kesti useamman tunnin ajan klo 13-17 välillä ja sitoi runsaasti poliisin resurssia kiireisenä lauantai-iltana. Samaan aikaan muualla kaupungissa oli useita hälytystehtäviä.”

HSL:n mukaan tilanteesta aiheutui bussien ja raitiovaunujen myöhästymisiä ja yksittäisten vuorojen perumisia.

Lauantaina poliisi twiittasi, että kaasusumuttimen käyttö on ollut tilanteessa lievin mahdollinen voimankäyttö.

Helsingin poliisi ✓ · 3. lokak. 2020

@HelsinkiPoliisi · [Seuraa](#)

Vastauksena käyttäjälle @HelsinkiPoliisi

Liikennehäiriöt olivat mittavat. Mielenosoittajia oli useita kymmeniä ja osa heistä oli kytkeytynyt kiinni toisiinsa tai esimerkiksi jollaveneeseen. (2/4)

Helsingin poliisi ✓

@HelsinkiPoliisi · [Seuraa](#)

Merkittävä liikennehaitta ja tilanteen kesto huomioiden poliisi turvautui lievimpään mahdolliseen voimankäyttöön väkijoukon hajottamiseksi. Se oli tässä tilanteessa kaasusumute. (3/4)

7.35 ip. · 3. lokak. 2020

695

Vastaa

Jaa

[Lue 75 vastausta](#)

HS ei sunnuntaina saanut poliisilta tarkempia kommentteja tapauksesta.

Poliisijohtaja Sanna Heikinheimo Poliisihallituksesta sanoi Twitterissä sunnuntaina, että poliisin toimet mielenosoituksessa käydään läpi ensi viikon aikana. Heikinheimon mukaan oikeudellinen arvio tapahtumista valmistuu myöhemmin.

The image shows a screenshot of a tweet from Sanna Heikinheimo (@S_Heikinheimo) on the platform Seuraa. The tweet text is in Finnish and discusses a protest against police actions. It includes a timestamp of 12:51 on October 4, 2020, and shows 1.1 thousand likes, a reply button labeled 'Vastaa', and a share button labeled 'Jaa'. A button at the bottom of the tweet says 'Lue 146 vastausta' (Read 146 replies).

Sanna Heikinheimo
@S_Heikinheimo · Seuraa

Suhtaudumme vakavasti toimintaamme kohtaan esitettyyn arvosteluun. Poliisin toimet Kaisaniemen mielenosoituksen yhteydessä käydään normaalien käytäntöjen mukaisesti **#poliisi**'ssa läpi ensi viikon aikana. Oikeudellinen arvio tapahtumista valmistuu myöhemmin **#elokapina**

12.51 ip. · 4. lokak. 2020

1,1 t. Vastaa Jaa

Lue 146 vastausta

POLIISIN täytyy aina ensiksi harkita, onko voimakeinojen käyttö ylipäättään tarpeellista. Jos on, sen jälkeen poliisin on arvioitava, millainen voimakeinojen käyttö on puolustettavaa.

Lähtökohtana on lievimmän keinon käyttäminen myös mahdollisten voimakäyttövälineiden käyttöä arvioitaessa. Voimankäyttövälineitä ovat esimerkiksi patukka, poliisikoira, sumute, etälamautin ja ampuma-ase.

Valtiosääntöoikeuden professori Tuomas Ojanen Helsingin yliopistosta korostaa, että kokoontumis- ja mielenosoitusoikeus on turvattu perustuslain lisäksi myös Euroopan ihmisoikeussopimuksessa.

Perustuslaissa säädetään, että jokaisella on oikeus lupaa hankkimatta järjestää kokouksia ja mielenosoituksia sekä osallistua niihin. Euroopan ihmisoikeussopimuksen mukaan jokaisella on oikeus rauhanomaiseen kokoontumis- ja yhdistymisvapauteen.

”Mielenosoituksen päämäärät ovat nähdäkseni olleet hyväksyttäviä ja se on ollut ainakin median tietojen perusteella rauhanomainen. Euroopan ihmisoikeustuomioistuin on korostanut kokoontumisvapauden yhteyksiä sananvapauden mukaiseen mielipiteiden suojaan sekä kokoontumisvapauden keskeistä merkitystä demokraattisessa yhteiskunnassa.”

IHMISOIKEUSSOPIMUKSESSA turvattua kokoontumis- ja yhdistymisvapautta voidaan rajoittaa lailla, jos se on demokraattisessa yhteiskunnassa välttämätöntä kansallisen tai yleisen turvallisuuden vuoksi, epäjärjestyksen tai rikollisuuden estämiseksi, terveyden tai moraalien suojaamiseksi, tai muiden ihmisten oikeuksien ja vapauksien turvaamiseksi

Poliisilaissa puolestaan säädetään, että poliisin on kunnioitettava perusoikeuksia ja ihmisoikeuksia sekä toimivaltuuksia käyttäessään valittava perusteltavissa olevista vaihtoehdoista se, joka parhaiten edistää näiden oikeuksien toteutumista.

”Poliisilla on tässä tapauksessa huomattavan suuri selvitysvelvollisuus siitä, että sen toimet mielenosoituksen hajottamiseksi olisivat olleet hyväksyttäviä, välttämättömiä ja oikeasuhtaisia sekä perus- ja ihmisoikeuksia kunnioittavia.”

MIELENOSOITUKSEEN osallistunut ja poliisin kiinniottama Emma Castrén kertoo, että mielenilmaus sujui poliisin kanssa hyvässä yhteishengessä siihen saakka, kunnes mielenosoittajat siirtyivät Unioninkadulta Kaisaniemenkadulle.

Mielenosoittajat katkaisivat lauantai-iltapäivällä liikenteen sekä Kaisaniemenkadulla että Unioninkadulla asettumalla istumaan ajoradalle. KUVA: LAURI AUTERE / LUKIJAN KUVA

Tätä ennen mielenosoittajat olivat sulkeneet ensin noin kello 13 Unioninkadun kohdasta, jossa se risteää Kaisaniemenkadun kanssa. Poliisit olivat kantaneet joitakin mielenosoittajia tien sivuun.

Videolla näkyy, että noin viisi minuuttia sen jälkeen, kun joukko on siirtynyt Kaisaniemenkadulle, poliisit ottavat sumutteet esiin.

”Siinä vaiheessa alkoi pelottaa todella paljon”, Castrén sanoo.

Mielenosoittajat eivät kuitenkaan poistuneet kadulta, ja lopulta poliisit alkoivat sumuttaa.

Castrén kertoo, että hän sai suojattua kasvojaan ja silmiään pipolla ja huivilla. Hänen mukaansa osa mielenosoittajista sai sumutetta suoraan kasvoille. Castrénin mukaan poliisi myös otti ihmisiltä pois vesipulloja, kun nämä yrittivät huuhtoa kasvojaan. Videolla näkyy, että poliisi ottaa yhdeltä mielenosoittajalta pois juomapullolta näyttävän esineen.

CASTRÉN kertoo, että hänet vietiin lopulta Töölön kisahallin putkaan, jossa hän oli noin neljä ja puoli tuntia. Castrénille kirjoitettiin 15 päiväsakkoa.

Hän sanoo odottaneensa putkan viemistä ja sakkoa, mutta ei sumutusta.

”Olemme tietenkin pettynyt poliisin käytökseen, mutta tekisin saman silti uudestaan. Syy, miksi olimme siellä on se, että halusimme kiinnittää huomiota ilmastonmuutoksen katastrofaalisen nopeaan etenemiseen.”

Sumutus tuli Castrénille järkytyksenä myös siksi, että hänen käsityksensä mukaan aiemmat Elokapinan mielenilmaukset ovat sujuneet hyvässä hengessä poliisin kanssa.

”Olin ensimmäistä kertaa mukana, mutta vanhemmilta elokapinallisilta olen kuullut, että poliisit ovat ymmärtäneet, miksi ollaan osoittamassa mieltä.”

Poliisit ottivat kiinni kadulla istuneita mielenosoittajia ja veivät heitä pois poliisiautolla. KUVA: MARKO JORMANAINEN / LUKIJAN KUVA

CASTRÉNIN tiedossa ei ole, että kukaan mielenosoittaja olisi saanut sairaalakäyntiä vaativia vammoja. Sumutteen polttelu iholla jatkui Castrénin mukaan vahvana yöhön asti, ja hän lievitti sitä vedellä huuhtomalla ja särkylääkkeillä.

Elokapinan mediayhteyshenkilö Lauri Autere kertoo, että usea mielenosoittajat aikovat tehdä tapauksesta rikosilmoituksen. Hänen mukaansa tunnelmat elokapinalaisten kesken ovat tällä hetkellä järkyttyneet.

”Emme odottaneet joutuvamme väkivallan kohteeksi. Kävisimme mieluummin keskustelua ilmastokriisin akuutista uhasta emmekä poliisiväkivallasta”, Autere sanoo.

Autereen mukaan mielenosoitukselle oli haettu lupa, mutta sen reitti poikkesi poliisille ilmoitetusta. Mielenosoitus ei jatkanut ilmoitettuun päätepisteeseensä, vaan pysähtyi Unioninkadulle.

Sisäministeri Maria Ohisalo (vihr) ei sunnuntaina kommentoinut tapausta HS:lle. Sen sijaan ministeri otti tapaukseen kantaa Twitterissä lauantai-iltana.

Ohisalon mukaan ministeriö on saanut Elokapina-mielenosoituksesta alustavan selvityksen ja sitä käydään läpi.

”Voimankäytön on oltava aina viimeinen keino ja sille on oltava painavat perusteet”, Ohisalo kirjoittaa.

The image shows a screenshot of a tweet from Maria Ohisalo. The tweet text is: "Oliko Poliisin **#voimankäyttö** **#elokapina**-mielenosoituksessa tänään oikeasuhtaista? Olemme saaneet asiasta alustavan selvityksen jota käydään läpi. Voimankäytön on oltava aina viimeinen keino ja sille on oltava painavat perusteet. 1/2". The tweet is dated 8.56 ip. · 3. lokak. 2020. Below the tweet, there are icons for likes (1,1 t.), replies (Vastaa), and retweets (Jaa). At the bottom, there is a button that says "Lue 485 vastausta".

MYÖS monet kansanedustajat ovat kommentoineet tapausta Twitterissä.

Keskustan kansanedustaja Mikko Kärnä tuomitsee twiitissään kaasusumutuksen.

”Nämä mielenosoittajat on vietävä tuolta pois ja he syyllistyvät rikokseen, kun eivät tottele poliisin käskytyistä. Se on väärin. Enemmän väärin on kuitenkin antaa kaasua rauhanomaisten mielenosoittajien kasvoille”, Kärnä kirjoittaa.

Myös esimerkiksi kokoomuksen kansanedustaja Saara-Sofia Sirén peräänkuuluttaa selvitystä tapahtuneesta.

”Mitä tämä on? Nyt tarvitaan selitys!”

Vasemmistoliiton kansanedustaja Paavo Arhinmäen mukaan poliisin toiminta ei ole demokraattisen oikeusvaltion periaatteiden mukaista. Hän vaatii Ohisalolta asian nopeaa selvittämistä.

”Oli mitä mieltä tahansa mielenosoittajista tai heidän teemoistaan, näin ei voi toimia rauhanomaisia mielenosoittajia kohtaan”, Arhinmäki kirjoittaa.

Paavo Arhinmäki

@paavoarhinmaki · [Seuraa](#)

Sisäministeri [@MariaOhisalo](#)'n pitää olla välittömästi yhteydessä poliisijohtoon.

Oli mitä mieltä tahansa mielenosoittajista tai heidän teemoistaan, näin ei voi toimia rauhanomaisia mielenosoittajia kohtaan.

Ainakaan demokraattisessa oikeusvaltiossa.

Taneli Hämäläinen @Tanelihamalaine

Vastauksena käyttäjälle @Tanelihamalaine

Sv. poliisiväkivalta

6.30 ip. · 3. lokak. 2020

Bilaga 3

Video: Poliisi sumutti kadulla istuvia mielenosoittajia Helsingissä – sisäministeri Ohisalo saanut alustavan selvityksen voimankäytöstä

Helsingissä järjestetyn mielenilmauksen purkaminen on herättänyt kummastusta kansanedustajatasolla. Sisäministeri Maria Ohisalo kertoo saaneensa tapahtumista alustavan selvityksen.

Poliisi purki ympäristöaktivistien mielenilmausta.

Anni Saastamoinen
anni.saastamoinen@iltalehti.fi
Lauantai 3.10.2020 klo 21:33

Elokapina-niminen kansanliike järjesti lauantaina tiesulun Helsingissä osana mielenilmausta. Aktivistit istuivat Unioninkadulle Varsapuiston tuntumaan ja sulki tien. Siitä, miten mielenilmaus lopulta purettiin, syntyi keskustelu, johon osallistuttiin ministeritasolla.

Poliisi antoi mielenosoittajille poistumiskäskyn, mutta kaikki mielenosoittajat eivät noudattaneet sitä. Poliisi alkoi purkaa mielenosoittajien sulkua suihkuttamalla näiden päälle kaasua ja kantamalla heitä poliisiautoihin.

Poliisi suihkutti mielenosoittajien päälle kaasua. ELOKAPINA

– Poliisi otti käyttöön pippurisumutteen ja suihkutti mielenosoittajia useita kertoja lähietäisyydeltä aiheuttaen voimakkaita oireita noin kymmenelle ihmiselle. Poliisi myös esti veden antamisen joillekin suihkutetuista, Elokapina kertoo tiedotteessa.

Iltalehden toimittaja **Heini Kilpamäki** näki, kun poliisi purki mielenosoitusta ja ihmisiä kannettiin poliisiautoihin. Mielenilmaus pysyi alueella nelisen tuntia, noin kello 18 mennessä katu oli tyhjä. Poliisin käyttämistä keinoista nousi sosiaalisessa mediassa vilkas keskustelu ja voimankäyttöä kyseenalaistettiin vahvasti.

Helsingin poliisi perusteli voimankäyttöään seuraavasti.

Helsingin poliisi · 3. lokak. 2020

@HelsinkiPoliisi · [Seuraa](#)

Vastauksena käyttäjälle @HelsinkiPoliisi

Kaisaniemenkatu on nyt auki ja liikenne kulkee normaalisti. Mielenosoitus jatkuu jalkakäytävillä ja Kaisaniemen puistossa. [#Helsinki](#) [#poliisi](#)

Helsingin poliisi

@HelsinkiPoliisi · [Seuraa](#)

Lisätietoa kaasusumutteen käytöstä:
Mielenosoittajajoukon siirtyessä
Kaisaniemenkadulle noin kello 16:15 poliisi
käski heitä useita kertoja siirtymään pois
vilkasliikenteiseltä kadulta. Mielenosoittajat
eivät totelleet poliisin kehotuksia ja käskyjä.
(1/4)

7.34 ip. · 3. lokak. 2020

391

Vastaa

Jaa

[Lue 19 vastausta](#)

Poliisi perustelee voimakeinojen käyttöä sillä, että mielenosoittajia oli käsketty poistumaan useita kertoja.

– Liikennehäiriöt olivat mittavat. Mielenosoittajia oli useita kymmeniä ja osa heistä oli kytkeytynyt kiinni toisiinsa tai esimerkiksi jollaveneeseen.

Poliisi kertoo turvautuneensa lievimpään mahdolliseen keinoon.

Helsingin poliisi ✓ · 3. lokak. 2020

@HelsinkiPoliisi · [Seuraa](#)

Vastauksena käyttäjälle @HelsinkiPoliisi

Lisätietoa kaasusumutteen käytöstä:

Mielenosoittajajoukon siirtyessä

Kaisaniemenkadulle noin kello 16:15 poliisi käski

heitä useita kertoja siirtymään pois

vilkasliikenteiseltä kadulta. Mielenosoittajat eivät

totelleet poliisin kehotuksia ja käskyjä. (1/4)

Helsingin poliisi ✓

@HelsinkiPoliisi · [Seuraa](#)

Liikennehäiriöt olivat mittavat.

Mielenosoittajia oli useita kymmeniä ja osa

heistä oli kytkeytynyt kiinni toisiinsa tai

esimerkiksi jollaveneeseen. (2/4)

7.34 ip. · 3. lokak. 2020

336

Vastaa

Jaa

[Lue 14 vastausta](#)

– Merkittävä liikennehaitta ja tilanteen kesto huomioiden poliisi turvautui lievimpään mahdolliseen voimankäyttöön väkijoukon hajottamiseksi. Se oli tässä tilanteessa kaasusumute.

Voimankäytön pyrkimyksenä oli liikennettä haittaavan väkijoukon hajottaminen, Helsingin poliisi kertoo.

– Mielenosoitus sai jatkua Kaisaniemen puistossa tai jalkakäytävällä.

Helsingin poliisi ✓ · 3. lokak. 2020

@HelsinkiPoliisi · [Seuraa](#)

Vastauksena käyttäjälle @HelsinkiPoliisi

Merkittävä liikennehaitta ja tilanteen kesto huomioiden poliisi turvautui lievimpään mahdolliseen voimankäyttöön väkijoukon hajottamiseksi. Se oli tässä tilanteessa kaasusumute. (3/4)

Helsingin poliisi ✓

@HelsinkiPoliisi · [Seuraa](#)

Poliisin voimankäytön pyrkimyksenä oli liikennettä haittaavan väkijoukon hajottaminen. Mielenosoitus sai jatkoa Kaisaniemen puistossa ja jalkakäytävällä. (4/4)

7.35 ip. · 3. lokak. 2020

470

Vastaa

Jaa

[Lue 52 vastausta](#)

”Näin ei voi toimia”

Myös kansanedustaja **Paavo Arhinmäki** (vas) noteerasi lauantain tapahtumat ja kehotti sisäministeri **Maria Ohisaloa** (vihr) olemaan välittömästi yhteydessä poliisijohtoon.

– Oli mitä tahansa mieltä mielenosoittajista ja heidän teemoistaan, näin ei voi toimia rauhanomaisia mielenosoittajia kohtaan. Ainakaan demokraattisessa oikeusvaltiossa, Arhinmäki tviittasi.

Paavo Arhinmäki

@paavoarhinmaki · Seuraa

Sisäministeri **@MariaOhisalo**'n pitää olla välittömästi yhteydessä poliisijohtoon.

Oli mitä mieltä tahansa mielenosoittajista tai heidän teemoistaan, näin ei voi toimia rauhanomaisia mielenosoittajia kohtaan.

Ainakaan demokraattisessa oikeusvaltiossa.

Taneli Hämäläinen @Tanelihamalaine

Vastauksena käyttäjälle @Tanelihamalaine

Sv. poliisiväkivalta

6.30 ip. · 3. lokak. 2020

Näytä twiitti

Sisäministeri Ohisalo kertoi Twitterissä saaneensa poliisin voimankäytöstä alustavan selvityksen.

– Voimankäytön on oltava aina viimeinen keino ja sille on oltava painavat perusteet. Toiminta on arvioitava ja ohjeita on tarvittaessa päivitettävä. Viime kädessä poliisin toimintaa valvoo eduskunnan oikeusasiamies, Ohisalo summaa.

The image shows a screenshot of a tweet from Maria Ohisalo (@MariaOhisalo) on Twitter. The tweet is in Finnish and discusses the use of force by police during the #Elokapina protests. The text of the tweet is: "Oliko Poliisin **#voimankäyttö** **#elokapina**-mielenosoituksessa tänään oikeasuhtaista? Olemme saaneet asiasta alustavan selvityksen jota käydään läpi. Voimankäytön on oltava aina viimeinen keino ja sille on oltava painavat perusteet. 1/2". The tweet was posted on October 3, 2020, at 8:56 AM. It has 1.1 million likes and 485 replies. The interface includes a heart icon for likes, a speech bubble for replies, and an upward arrow for retweets. A link to read the full conversation is also visible.

Maria Ohisalo ✓
@MariaOhisalo · Seuraa

Oliko Poliisin **#voimankäyttö** **#elokapina**-mielenosoituksessa tänään oikeasuhtaista? Olemme saaneet asiasta alustavan selvityksen jota käydään läpi. Voimankäytön on oltava aina viimeinen keino ja sille on oltava painavat perusteet. 1/2

8.56 ip. · 3. lokak. 2020

[Lue koko keskustelu Twitterissä](#)

♥ 1,1 t. 💬 Vastaa ↗ Jaa

[Lue 485 vastausta](#)

Iltalehden tavoittama Elokapinan edustaja **Elina Kauppila** kertoi pitävänsä poliisin toimia ylilyöntinä.

– Me olemme aika järkyttyneitä, poliisihan käytti aivan liiallista voimaa, Kauppila sanoo.

– Se, että poliisi sanoi tällaisen olleen tarpeen vaikuttaa aika heikolta selitykseltä, kun poliisi kuitenkin kantoi näitä mielenosoittajia pois.

Kauppilan mukaan poliisi otti kiinni viitisenkymmentä mielenosoittajaa.

Juttu jatkuu kuvan jälkeen.

Poliisi kantoi mielenosoittajia poliisiautoihin. HEINI KILPAMÄKI

”Pesin silmiäni varmaankin tunnin”

Yksi kiinni otetuista oli **Till Sawala**, joka oli yksi ensimmäisiä kaasua päälleen saaneista.

– Poliisi suihkutti kaasua päälleni ainakin kahteen otteeseen, suoraan kasvoihini noin 30 senttimetrin etäisyydeltä, Sawala sanoo.

Kun Sawalan silmät alkoivat vuotaa, poliisi kantoi hänet pois kadulta. Poliisiautoon hänet laitettiin muiden mielenosoittajien kanssa. Kaikkien oli pakko ottaa mielenosoituksessa koronavirustilanteen vuoksi käyttämänsä maskit pois kasvoiltaan, jotta he saivat henkeä.

– Me kaikki yskimme siellä ja tämäkin asia huolestuttaa minua, Sawala kertoo.

– Olen hyvin järkyttynyt. Aluksi poliisi oli hyvin rauhallinen, mutta yhtäkkiä he alkoivat suihkuttaa kyynelkaasua. Me olemme rauhallinen liike, emme tehneet mitään. Yhtäkkiä poliisi suihkutti päällemme kaasua ilman minkäänlaista provokaatiota, Sawala kertoo tapahtunutta.

Kun Sawala kertoo tapahtuneesta, on jo ilta. Kello on noin puoli yhdeksän lauantai-iltana, mielenilmauksen päättymisestä on tunteja. Enää Sawalan silmiin ei koske.

– Pesin silmiäni poliisilaitoksella varmaankin tunnin. Nyt silmäni tuntuvat ihan hyviltä, mutta ihoani käsivarsissa ja säärissäni polttaa, Sawala sanoo.

Elokapinan Kauppila kertoo sumutetuksi ja kannetuksi tulemisen olleen fyysisesti ja henkisesti raju kokemus aktivisteille.

– Mehän teemme tätä sen takia, että saisimme ilmastokriisille huomiota. Toki tämä paljastaa yhteiskunnan väkivaltaisuuden, mutta haluttaisiin, että puhuttaisiin myös ilmastomuutoksesta, Kauppila sanoo.

Poliisi kantoi ihmisiä pois tieltä lauantaisesta mielenosoituksesta. HEINI KILPAMÄKI

Bilaga 4

Elokapinas demonstration går mot sitt slut – hittills har 280 gripits

Miljörelsen Elokapinas tio dagar långa demonstration i Helsingfors är inne på slutsträckan. Enligt såväl demonstranter som polisen har förhandlingarna dem emellan nu lyckats bättre än förut.

I höstens uppror kräver Elokapina att regeringen utlyser klimatnödläge i Finland. SOFIA WESTERHOLM/SPT

Sofie Fogde/SPT

05.10.2021 06:00 UPPDATERAD 05.10.2021 10:36

Miljörelsen Elokapina fortsätter att demonstrera utanför Riksdagshuset i Helsingfors – nu lagligt utanför Lilla parlamentet. Men sedan demonstrationens början i onsdags har sammanlagt cirka 280 personer gripits av polisen. Orsaken är tredska mot polis.

Gripandena är en följd av att demonstranterna har satt sig mitt på Mannerheimvägen och stoppat trafiken. I onsdags greps 141 demonstranter och i lördags 142. Enligt ett pressmeddelande från Helsingforspolisen hölls demonstranterna i polisförvar i omkring 12 timmar.

En av demonstranterna, **Roza Turunen**, framhåller att Elokapina i sig inte motsätter sig polisen. Civil olydnad är en del av demokratin, säger hon.

– Vi har en god kontakt med polisen och vi försöker inte på något sätt underminera rättsväsendet. Våra krav är riktade mot regeringen, säger Turunen.

Polisen har sammanlagt gripit cirka 280 personer under miljörelsen Elokapinas demonstration som började i onsdags. **RONI REKOMAA/LEHTIKUVA**

Mödan värt

Genom att gå med polisen till polisbilarna i stället för att låta sig dras med, har man enligt Turunen velat visa att det inte finns någon missämja mellan miljörelsen och polisen. Hon upplever dessutom att relationen mellan polisen och icke-statliga organisationer har förbättrats under den senaste tiden.

Juha-Matti Suominen, kriminalkommissarie vid Helsingforspolisen, säger att polisen alltid försöker vara tillmötesgående.

– Vi har förhandlat som förut och kanske demonstranterna nu själva har varit bättre på att förhandla och gå med på att samarbeta. Det handlar kanske främst om det snarare än att polisen på något sätt har förändrats, säger Suominen.

I somras då Elokapina också demonstrerade mitt på Mannerheimvägen blev Turunen själv gripen. Enligt polisen är straffet för tredska mot polis oftast böter, men kan också innebära fängelse upp till tre månader. Turunen menar att konsekvenserna av handlingarna är värda att ta, även om det är mentalt påfrestande att hamna i häktet.

– Jag upplevde att jag uppfyllde min egen moraliska skyldighet. Jag tror på civil olydnad och det är historiskt bevisat att det är ett bra sätt att påverka.

Väsentligt bryter mot lagen

Polisen motiverar sina krafttag med att demonstrationen på ett väsentligt sätt bröt mot lagen.

Helsingforspolisen uppger att man ingriper i demonstrationer utifrån enskilda juridiska bedömningar av situationer.

"I denna juridiska bedömning betonas särskilt lagen om sammankomster och hur den förhåller sig till grundläggande mänskliga rättigheter", skriver polisen i ett mejl till SPT.

Susanna Lindroos-Hovinheimo, professor i offentlig rätt vid Helsingfors universitet, vill betona att huvudregeln är att folk alltid får komma samman.

– Men att stoppa trafik kolliderar förstås med trafikregler. Där är kärnan till varför just dessa gärningar har varit olagliga, säger Lindroos-Hovinheimo.

Susanna Lindroos-Hovinheimo, professor i offentlig rätt vid Helsingfors universitet, betonar att huvudregeln är att folk alltid får komma samman. **TAPIO KOVERO/HELSINGFORS UNIVERSITET**

Lindroos-Hovinheimo säger att enligt den vanliga definitionen handlar civil olydnad om gärningar som inte är lagliga. Men i Finland betonas samtidigt betydelsen av rättigheten att uttrycka sin åsikt, vilket tryggas i grundlagen.

– Finlands lag tillåter demonstrationer och utgångspunkten är att man inte behöver be om tillstånd för dem. Rätten till demonstrationer tryggas också i Europeiska människorättskonventionen.

Hänsyn till etiken?

Turunen och hennes meddemonstranter är medvetna om att deras handlingar kan leda till straff. Det är också det som enligt Lindroos-Hovinheimo kännetecknar civil olydnad.

– I Finland har vi en ganska lång tradition av civil olydnad. Man visar att man verkligen är redo att göra olagligheter för att betona sakens betydelse.

Lindroos-Hovinheimo säger att det är svårt att säga om etiska motiv kan innebära en förmildrande omständighet inom rättssystemet.

– Det beror säkert på vilken slags olaglig gärning man har utfört. Det blir troligen en svår bedömning som polisen eller domstolen måste göra, säger Lindroos-Hovinheimo.

Elokapinas demonstration avslutas på fredag.

Miljörelsen Elokapina använder sig av civil olydnad för att visa att de menar allvar. Roza Turunen, en av demonstranterna, säger att hon är beredd att ta konsekvenserna för sina handlingar.**RONI**

REKOMAA/LEHTIKUVA

Bilaga 5

Poliisi määräsi Elokapinan mielenosoituksen päättymään Mannerheimintiellä – yli sata otettiin kiinni, liikenne kulkee taas

Poliisi otti illan aikana kiinni yli 140 mielenosoittajaa. Elokapinan mukaan mielenosoitus tulee jatkumaan Eduskuntatalolla.

Pekka Torvinen HS, Anne Kantola HS, Helmi Muhonen HS, Elina Nissinen HS, STT

29.9.2021 15:46 | Päivitetty 30.9.2021 6:59

POLIISI määräsi keskiviikkona illalla Elokapinan mielenosoituksen Mannerheimintiellä päättymään.

Kymmenpäiväiseksi suunniteltu mielenosoitus Helsingin Mannerheimintiellä alkoi keskiviikkoiltana kuudelta. Arvion mukaan mielenosoittajia kokoontui illan aikana Eduskuntatalon edustalle useita satoja.

Poliisi totesi mielenosoituksen lainvastaiseksi ja aloitti mielenosoittajien kiinniottot seitsemän aikaan illalla.

Osa ihmisistä siirtyi ajoväylältä Eduskuntatalon eteen, mutta poliisi määräsi kaikki ihmiset poistumaan alueelta.

Elokapina kertoi kuitenkin Twitterissä noin kello 22.30, että mielenosoitus jatkui Eduskuntatalolla. Torstaina kello kuuden aikaan aamulla Eduskuntatalon edessä ei näkynyt enää ketään.

Liikkeen mukaan kiinniotettuja oli keskiviikkona 145, poliisin viimeisimmän tiedotteen mukaan 141.

EDUSKUNTATALON puolella tietä oli keskiviikkona puoli kymmenen aikaan illalla komisario Jarmo Heinosen mukaan vielä jonkin verran ihmisiä koolla.

"Ajatus olisi, että ei tänne enää mielenosoitusta minnekään jäisi, vaan tästä pikku hiljaa ihmiset lähtisivät haluamaansa suuntaan", Heinonen sanoi.

Syyskapinaksi nimetyn mielenilmauksen on Elokapinan mukaan määrä kestää kymmenen päivää, ellei hallitus vastaa liikkeen vaatimuksiin.

Elokapina pyrkii jatkamaan mielenilmaustaan mahdollisimman pian, kertoi liikkeen mediayhteyshenkilö Lauri Autere STT:lle keskiviikkoiltana.

"Tutkailemme nyt vaihtoehtojamme, mutta lähtökohta on se, että palaamme kyllä paikalle", Autere sanoi.

Jos mielenosoittajat palaavat samalle paikalle, poliisi reagoi "tarpeen mukaan", sanoo Jarmo Heinonen.

"Se on taas sitten päivä ja tilanne erikseen", Heinonen sanoi.

LIIKENNE palautui keskiviikkona normaaliksi puoli kymmenen aikaan illalla. Poliisi kertoi liikenteen palautumisesta twiitissään.

Helsingin poliisi ✓ · 29. syysk. 2021

@HelsinkiPoliisi · [Seuraa](#)

Vastauksena käyttäjälle @HelsinkiPoliisi

Poliisi on tähän mennessä ottanut kiinni 76 henkilöä.

Helsingin poliisi ✓

@HelsinkiPoliisi · [Seuraa](#)

Poliisi otti kiinni yhteensä 141 henkilöä. Kiinniotot sujuivat rauhallisesti. Mannerheimintien liikenne palautui normaaliksi kello 21.35. Tiedote: [poliisi.fi/-/poliisi-paat...](#)
#poliisi #Helsinki #liikenne

poliisi.fi

Poliisi päätti mielenosoituksen ja otti kiinni 141 henkilöä - Poliisi

10.19 ip. · 29. syysk. 2021

131

Vastaa

Jaa

Kiinniotetut talutettiin paikalle tuotuihin busseihin. Kiinniotot sujuivat rauhallisesti ihmisten siirtyessä jonoissa busseihin.

”Ei tässä mitään hätää kenelläkään ole. Tämä on Elokapinan tapa osoittaa mieltä. He ei tottele etukäteen annettuja ohjeita. Ja sitten tämä on taas poliisin toimintatapa purkaa tämänkaltaisia tilanteita”, Heinonen kommentoi alkuillasta HS:lle.

Kaikki poliisin toimenpiteiden kohteiksi joutuneet eivät päädy poliisin säilöönottotiloihin, sillä joukossa voi olla esimerkiksi alaikäisiä, sanoi komisario Heinonen STT:lle keskiviikkoiltana.

Kiinniotettuja pidetään kiinni enintään 24 tuntia, Heinonen sanoi.

MIELENILMAUKSELLA vaadittiin Suomen hallitusta julistamaan ilmasto- ja ympäristöhätätila ja ryhtymään tilannetta vastaaviin toimiin välittömästi.

Mielenilmauksen järjestäjiin kuuluvan Anton Keskinen mukaan mielenosoittajien tarkoituksena oli pysyä paikan päällä mahdollisimman pitkään.

”Me otetaan rauhallisesti”, Keskinen kommentoi HS:lle.

Poliisit kantavat bussiin Syyskapina-mielenosoituksesta kiinniotettua Elokapinan mielenosoittajaa. KUVA: MIKKO STIG / LEHTIKUVA

Poliisit vievät kiinniotetun Elokapinan mielenosoittajan Syyskapina-mielenosoituksesta bussiin. KUVA: MIKKO STIG / LEHTIKUVA

Keskisen mukaan mielenilmaus on jo osaltaan onnistunut, kun paikalla saapui keskiviikkona sadoittain ihmisiä. Tarkoitus kuitenkin olisi jatkaa mielenosoitusta suunnitellut 10 päivää.

Tämä vaikuttaa kuitenkin mahdottomalta poliisin määrättyä koko suunnitellun mielenosoituksen päättymään.

”Jos me olemme Kansalaistorilla, meidän mielenosoitus ei näy, eikä sitä oteta huomioon. Haluamme edelleen, että ilmastohätätila julistetaan”, kertoo Elokapina-aktiivi Elina Kauppila.

”Meidän tarkoitus ei ole tuottaa vahinkoa tai harmia kenellekään. Mutta tämä tehdään kaikkien yhteisen tulevaisuuden puolesta”, Kauppila sanoo.

Elokapinan mielenosoituksen lisäksi Musiikkitalon edessä järjestettiin keskiviikkona vastamielenosoitus, johon osallistui muutamia ihmisiä.

ELOKAPINAN ilmoittautumissivuston perusteella paikalle oli kymmenen päivän aikana ilmoittanut tulewansa yli tuhat mielenosoittajaa. Tiedottaja Kaisamajja Uljas kertoo, että päiväkohtaiset osallistujamäärät ovat muutamia satoja.

Elokapina pysäytti liikenteen Helsingin Mannerheimintiellä. KUVA: MIKKO STIG / LEHTIKUVA

POLIISI neuvotteli Elokapinan kanssa viime viikolla ja osoitti mielenosoituspaikaksi Kansalaistorin, koska Mannerheimintiellä mielenosoitus aiheuttaa poliisin mukaan merkittävää ja pitkäaikaista liikennehaittaa.

Kansalaistorilla Elokapina olisi poliisin puolesta saanut olla kymmenen päivää. Elokapina ei paikanvaihdokseen suostunut.

Elokapinan mielestä kymmenen päivän mielenosoituksesta aiheutuva häiriö Mannerheimintien liikenteelle on oikeasuhtainen suhteessa ilmastokriisin vakavuuteen.

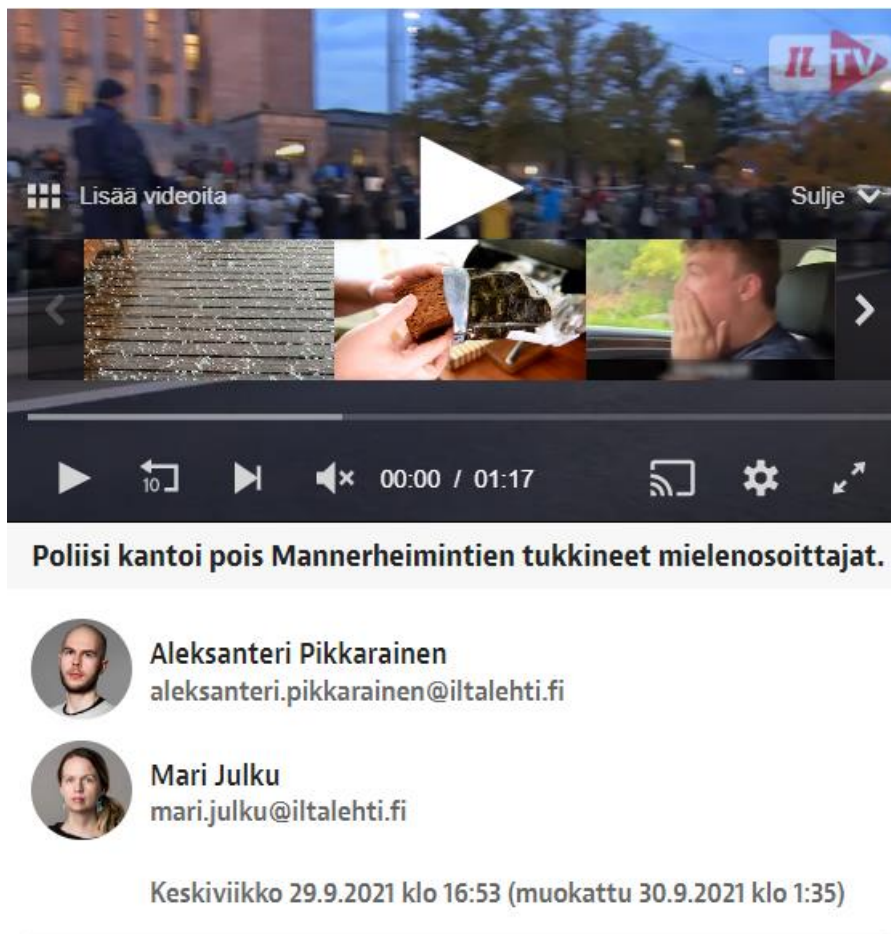
Kello kuuden aikaan keskiviikkona illalla Mannerheimintieellä oli noin sata mielenosoittajaa. KUVA: MIKKO STIG / LEHTIKUVA

Poliiseja Elokapinan Syyskapina-mielenosoituksessa keskiviikkona. KUVA: MIKKO STIG / LEHTIKUVA

Bilaga 6

Kiinniotettujen Elokapinan mielenosoittajien määrä nousi 141:een
Helsingin poliisin mukaan Elokapina yritti tehdä uutta ilmoitusta mielenosoituksesta jo tälle illalle.

Poliisi kantoi pois Mannerheimintien tukkineet mielenosoittajat.

Aleksanteri Pikkarainen
aleksanteri.pikkarainen@iltalehti.fi

Mari Julku
mari.julku@iltalehti.fi

Keskiviikko 29.9.2021 klo 16:53 (muokattu 30.9.2021 klo 1:35)

- Elokapinan keskiviikkoisesta mielenilmauksesta otettiin kiinni 141 ihmistä. Heidät kuljetettiin linja-autoilla poliisin säilytystiloihin.
- Poliisin näkemyksen mukaan 10 päivää kestäväksi ilmoitettu mielenilmaus on päättynyt myös tulevien päivien osalta.
- On mahdollista, että uudesta mielenilmauksesta tehdään ilmoitus jo huomenna. Elokapina yritti tehdä sitä heti keskiviikkoiltana.

Elokapinan mielenilmauksesta kiinniotettujen määrä on suurempi kuin aiemmin ilmoitettiin. Luku on kaikkiaan 141. Asian vahvasti Iltalehdelle komisario **Jarmo Heinonen** hieman kello 22 jälkeen keskiviikkoiltana.

Heinosen mukaan on teoriassa mahdollista, että luku nousee tästäkin, sillä noin kello 22.05 Eduskuntatalon edustalla oli edelleen ihmisiä. Ajovalvonta on vapaa ja liikenne kulkee normaalisti.

– Tällä hetkellä Eduskuntatalon edustalla on väkijoukko, joka oli osa kokoontumista, jonka poliisi määräsi päättymään. Poistamme nämäkin henkilöt paikalta. Teoriassa on mahdollista, että tässäkin joku kiinniotto tulee, Heinonen sanoi mutta arvioi, että tämän ryhmän osalta riittävät poliisin käskyt ja kehotukset.

Heinosen mukaan paikalla oli kymmenen aikaan edelleen satakunta ihmistä.

Kiinniotetut 141 ihmistä on Heinosen mukaan viety poliisin säilytystiloihin. Heidät kuljetettiin paikalta pois linja-autoilla.

Mitä tapahtuu huomenna?

Elokapina oli nimennyt mielenilmauksensa Syyskapinaksi. Mielenilmauksen oli tarkoitus kestää kymmenen päivää. Elokapina vaatii hallitusta julistamaan Suomeen ilmasto- ja ympäristöhätätilan.

Moni kysyykin nyt, aikooko Elokapina tulla takaisin seuraavina päivinä, mutta Heinosen mukaan poliisi määräsi tapahtuman päättymään ja se koskee myös tulevia päiviä.

– Meille tehtiin ilmoitus yhdestä mielenosoituksesta, joka olisi kestänyt yötä päivää ympäri vuorokauden kymmenen vuorokautta. Poliisi määräsi kokoontumisen päättymään. Tapahtuma, joka alkoi ja jonka piti kestää kymmenen päivää, on päättynyt, Heinonen summaa.

Heinosen mukaan Elokapina voi toki tehdä ilmoituksen uudesta mielenilmauksesta vaikka heti huomenna. Hän kertoo, että Elokapina itse asiassa yritti tehdä ilmoitusta mielenilmauksesta heti illalla niin, että se olisi koskenut jo tätä keskiviikkoiltaa.

Heinosen mukaan se ei kuitenkaan onnistunut, sillä kokoontumislain mukaan ilmoitus pitää tehdä 24 tuntia ennen tapahtuman alkua. Paikan päällä aiemmin tehty ilmoitus käy siinä tapauksessa, jos tapahtuma ei aiheuta haittaa yleiselle järjestykselle ja turvallisuudelle.

– Pidän selvänä, että jos joku porukka jäisi tänne osoittamaan mieltänsä vaikkapa yöksi, se keräisi niin paljon negatiivista huomiota, että vaatisi poliisilta turvaamistoimia.

Tästä kyse

Elokapinan Syyskapinaksi nimeämä mielenilmaus sai valtavan mediahuomion jo päiviä ennen sen alkamista, sillä Elokapina oli ilmoittanut, että liikenne tullaan pysäyttämään Eduskuntatalon edustalla keskiviikkona 29. syyskuuta kello 18. Poliisi puolestaan oli ilmoittanut, että tämä ei käy, vaan mielenilmauksen paikka on Kansalaistorilla.

Kymmenisen minuuttia ennen kello 18 tunnelma Eduskuntatalon edessä oli edelleen odottava. Henkilöautot ja joukkoliikenne Mannerheimintielle kulkivat normaalisti ja vihiä hieman normaalista poikkeavasta keskiviikkoillasta antoi ainoastaan paikalla ollut runsas median edustajien määrä.

Tässä vaiheessa poliisikin sanoi vielä toivovansa, että mielenilmaus järjestettäisiin Kansalaistorilla.

Juuri ennen kello 18 paikalle alkoi tulla runsaasti ihmisiä pienissä ryhmissä eri puolilta Eduskuntataloa. He kantoivat mukanaan rinkkoja, joissa oli makuupusseja ja teltoja.

Elokapinan edustaja oli kertonut Iltalehdelle paria tuntia ennen mielenilmauksen alkua, että tarkoitus on tulla paikalle pienissä ryhmissä eikä varsinaisesti marssia yhtenä isona joukkona. Elokapinan arvion mukaan paikalle oli tulossa 300–400 ihmistä. Helsingin poliisin arvion mukaan tämä oli todennäköisesti varsin lähellä totuutta.

Myös oli paikalla nopeasti varsin paljon ja he menivät seisomaan riviin muun muassa Mannerheimintien ja Eduskuntatalon väliselle pyörätielle. Poliisi kertoi Twitterissä, että Elokapina ei suostu neuvottelemaan siirtymisestä poliisin kanssa ja mielenosoitus on päätynyt olennaisesti lainvastaisena.

– Poliisi on aloittanut poistumiskäskeyjen antamisen. Mikäli käskyjä ei noudateta, syyllistyvät henkilöt niskoitteluun poliisia vastaan.

Pian tämän jälkeen poliisi alkoi kuuluttaa poistumiskehotuksia myös paikan päällä. Tässä vaiheessa iso osa mielenilmaukseen osallistuneista siirtyi pois ajoradalta.

Kaikkiaan 141 ihmistä jäi ajoradalle niin pitkäksi aikaa, että heidät otettiin kiinni. Kiinniotot sujuivat rauhallisesti.

Osa mielenilmaukseen osallistuneista kannettiin pois. Suurin osa käveli pois itse. HENRI KÄRKKÄINEN

Kiinniotetut henkilöt kuljetettiin pois linja-autoilla. HENRI KÄRKKÄINEN

Paikalla on Elokapinan arvion mukaan 300–400 mielenosoittajaa. HENRI KÄRKKÄINEN

Seitsemän jälkeen poliisi alkoi kantaa mielenilmaukseen osallistuneita busseihin. HENRI KÄRKKÄINEN

Elokapina vaatii ilmastotoikoja. HENRI KÄRKKÄINEN

Elokapina vaatii Suomea julistamaan ilmastohätätilan tai se leirytyy kymmeneksi päiväksi Mannerheimintielle. MARI JULKU

Mielenilmaus keräsi paikalle satoja ihmisiä. MARI JULKU

Poliisi käskee Elokapinaa poistumaan. MARI JULKU